

Emilia Halonen

Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoiden kiinnostus sijoittamiseen

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tradenomi

Liiketalouden koulutusohjelma

Opinnäytetyö

Toukokuu 2017

Tekijä Otsikko Sivumäärä Aika	Emilia Halonen Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoiden kiinnostus sijoittamiseen 38 sivua + 1 liite Toukokuu 2017
Tutkinto	Tradenomi
Koulutusohjelma	Liiketalouden koulutusohjelma
Suuntautumisvaihtoehto	Laskenta ja rahoitus
Ohjaaja	Lehtori Elisabeth Schauman
<p>Tämän opinnäytetyön aiheena oli tutkia Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoiden kiinnostusta sijoittamiseen. Tutkimus rajattiin käsittelemään 18-30 vuotiaita opiskelijoita. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää ovatko liiketalouden opiskelijat potentiaalinen kohde sijoitustuotteiden tarjoajien näkökulmasta. Lisäksi tutkimus pyrki selvittämään opiskelijoiden tietoisuutta sijoittamisesta sekä syitä, miksi sijoittamisesta kiinnostuneet opiskelijat eivät sijoita.</p> <p>Tutkimus toteutettiin strukturoidun lomakehaastattelun avulla, joka tehtiin Metropolian sähköisellä e-lomakkeella. Lomake lähetettiin liiketalouden päiväpuolen opiskelijoille sähköpostitse. Tutkimusmenetelminä käytettiin rinnakkain kvantitatiivista sekä kvalitatiivista menetelmää, sillä tutkimuksella pyrittiin yleistettäviin päätelmiin ja tutkimusjoukko valittiin opintojen sekä ikäkriteerin vuoksi. Tehdyssä tutkimuksessa molemmat tutkimusmenetelmät täydensivät toisiaan.</p> <p>Tutkimusaineistona käytettiin aiheeseen liittyviä internet - ja kirjall lähteitä. Teoreettisessa viitekehyksessä käsiteltiin sijoituskohteen valintaan vaikuttavia tekijöitä, eri sijoituskohteita, sijoittamisen riskejä sekä nuorten sijoittamista yleisesti. Lisäksi työssä vertailtiin sijoitustuotteita tarjoavien yritysten palveluja.</p> <p>Tutkimuksessa selvisi, että Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijat ovat kiinnostuneita sijoittamisesta. Moni opiskelijoista sijoittaa jo tällä hetkellä tai on kiinnostunut sijoittamaan tulevaisuudessa. Esteenä sijoittamiselle koettiin ymmärryksen puute sekä taloudellinen tilanne.</p>	
Avainsanat	Sijoittaminen, sijoitusinstrumentit, sijoittamisen riskit, opiskelijat, sijoitustuotteiden tarjoajat

Author Title Number of Pages Date	Emilia Halonen Students' Interest in Investing at Metropolia University of Applied Sciences Business School 38 pages + 1 appendix 5 May 2017
Degree	Bachelor of Business Administration
Degree Programme	Economics and Business Administration
Specialisation option	Accounting and Finance
Instructor	Elisabeth Schauman, Senior Lecturer
<p>The purpose of this thesis was to study the business students' interest in investing at Metropolia University of Applied Sciences. The main purpose of the study was to find out if the Business Administration students are a potential target from the perspective of the investment product providers. In addition, the study aimed at finding out the students' awareness of investing and the potential reasons why those students, who were interested in investing did not invest.</p> <p>The theoretical framework of the thesis focused on understanding the factors which influence the choice of investment targets, different kinds of investment instruments, investment risks and young people's investing in general. In addition, the services that the investment companies provide were compared. The empirical part of the study was carried out using both quantitative and qualitative research methods. The study was limited to the students between 18-30 years of age. A structured survey was conducted by using an electronic form that was sent to the Business Administration students by an email.</p> <p>The study revealed that the business students at Metropolia University of Applied Sciences were interested in investing. Many students were already investing or were interested in investing in the future. As a barrier for investing, the respondents mentioned a lack of understanding as well as the economic situation.</p>	
Keywords	Investing, investment instruments, risks of investing, students, investment product providers

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Aiheen valinta ja rajaus	2
1.2	Tutkimusongelma ja teoreettiset tutkimuskysymykset	2
1.3	Tutkimusmenetelmät ja tutkimusaineisto	3
2	Sijoittaminen	4
2.1	Nuorten sijoittaminen	4
2.2	Sijoituskohteen valintaan vaikuttavat tekijät	5
2.2.1	Riskinsietokyky ja tuotto-odotus	6
2.2.2	Sijoitusaika	7
2.2.3	Informaatio	8
2.2.4	Sijoitussumma	8
2.3	Rahoitusmarkkinat	9
3	Sijoitusinstrumentit ja -tuotteiden tarjoajat	10
3.1	Tilisäästäminen	11
3.2	Rahastot	12
3.3	Osakkeet	14
3.4	Asuntosäästötili	15
3.5	Sijoitustuotteiden tarjoajat	17
4	Sijoittamisen riskit	19
4.1	Korkoriski	20
4.2	Inflaatoriski	20
4.3	Markkinariski	20
4.4	Luottoriski	21
4.5	Valuuttariski	21
5	Tutkimuksen toteutus	21
5.1	Tutkimusmenetelmä	21
5.2	Aineiston keruu ja toteutus	22
5.3	Aineiston käsittely	23
6	Tutkimustulokset	24
6.1	Vastaajien taustatiedot	24
6.2	Liiketalouden opiskelijoiden kiinnostus ja tietämys sijoittamiseen	27

6.3	Liiketalouden opiskelijoiden sijoittaminen	29
6.4	Liiketalouden opiskelijat ja sijoitustuotteiden tarjoajat	32
6.5	Liiketalouden opiskelijoiden riskinottohalu	33
7	Loppupäätelmät	34
7.1	Johtopäätökset	34
7.2	Validiteetti	36
7.3	Reliabiliteetti	37
7.4	Jatkotutkimusehdotukset	38
	Lähteet	39
	Liitteet	
	Liite 1. Lomakehaastattelu	

1 Johdanto

Tavallisen kuluttajan näkökulmasta sijoittaminen ja säästäminen voivat tuntua samalta käsitteeltä. Sijoittaminen eroaa kuitenkin säästämisestä siten, että sijoituksesta odotetaan saavan jonkinnäköistä tuottoa tulevaisuudessa. Näin ollen sijoittamista voidaan kutsua pitkäaikaseksi säästämiseksi. (Heino.) Tuotto on sijoittajalle niin sanottua korvausta siitä, että sijoitetut rahat eivät ole hänen käytössään sijoitusaikana sekä sijoittamiseen liittyvästä riskistä. Riskillä tarkoitetaan sitä, että sijoituksen tuotto ei vastaa sitä mitä on odotettu. (Nikkinen & Rothovius & Sahlström 2002, 9 & 241.) Sijoitustoiminnassa riski voidaan kuitenkin nähdä tappioiden sekä voittojen mahdollisuutena eli kyse ei aina ole negatiivisesta termistä (Kallunki & Martikainen & Niemelä 2011, 307).

Tänä päivänä sijoitustuotteita myyviä osapuolia on hyvin paljon esimerkiksi pankit, sijoituspalveluryitykset, rahastoyhtiöt ynnä muut sellaiset (Ranta 2010). Myöhemmin työssä tullaan käsittelemään tarkemmin sijoitustuotteita tarjoavia yrityksiä. Sijoitustuotteita tarjoavien yritysten suuren määrän vuoksi erilaisten sijoitustuotteiden kirjo on myös suuri. Jokaiselle sijoittamaan ryhtyvälle henkilölle löytyy varmasti omia kriteerejä vastaava sijoituskohde. Tämän opinnäytetyön teoriaosuudessa tullaan esittelemään tutuimmat sijoituskohteet.

Suomalaisten piensijoittajien sijoituskäyttäytymistä on tutkittu melko paljon aiemmin. Esimerkiksi pörssinoteerattu sijoitusyhtiö Norvestia Oyj on jo kuutena peräkkäisenä vuotena tutkinut sijoitusbarometrin avulla suomalaisten sijoituskäyttäytymistä sekä heidän yleistä suhtautumista sijoittamiseen (Norvestia 2016). Näihin tutkimuksiin osallistuvat henkilöt ovat aina yli 25-vuotiaita. Tämän lisäksi Pörssisäätiö on tehnyt erilaisia tutkimuksia sijoittamiseen liittyen. Yksi vastaan tullut tutkimus esimerkiksi tutki kotitalouden säästämistä vuonna 2011 (Pörssisäätiö 2011).

Pelkästään nuorten kiinnostuksesta sijoittamiseen ei ole löytynyt kovin paljon tutkimuksia, sillä usein sijoittamisesta tehdyissä tutkimuksissa tutkimusjoukko on koostunut suuremmasta ikähaitarista. Aiheesta on tehty useampia erilaisia opinnäytetöitä muissa Ammattikorkeakouluissa.

1.1 Aiheen valinta ja rajaus

Opinnäytetyössäni tutkin Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoiden kiinnostusta sijoittamiseen. Tutkimus rajataan käsittelemään 18-30-vuotiaita opiskelijoita, sillä opinnäytetyön tekijää kiinnostaa niemenomaan tietää, ovatko nuoret kiinnostuneita sijoittamisesta, kuinka paljon heillä on tietoa siitä sekä ovatko he potentiaalinen kohdeyleisö sijoitustuotteita tarjoavien yritysten näkökulmasta. Tämän lisäksi tutkitaan mahdollisia syitä siihen, miksi nuoret eivät sijoita, vaikka he olisivat kiinnostuneita siitä. Tutkimus pyrkii myös selvittämään, vaikuttaako opiskelijoiden suuntautumisvalinta sekä elämäntilanne sijoituspäätökseen. Aihetta haluttiin lähteä tutkimaan myös sen vuoksi, koska vastaavaa tutkimusta ei ole toteutettu Metropolia Ammattikorkeakoulussa.

Opinnäytetyö toteutetaan sijoitustuotteiden tarjoajien näkökulmasta. Tähän näkökulmaan päädyttiin, koska haluttiin jokin uusi näkökulma jo aiemmin tutkitulle aiheelle. Vastaavat tutkimukset on suoritettu toimeksiantona esimerkiksi jollekin pankille. Opinnäytetyöllä ei ole toimeksiantajaa, mutta koen, että tästä näkökulmasta on erittäin mielenkiintoista kirjoittaa opinnäytetyö. Tutkimustulokset voidaan mahdollisesti esittää myöhemmin sijoitustuotteita tarjoaville yrityksille, joiden perusteella ne pystyvät kehittämään parempia nuorille suunnattuja sijoitustuotteita.

Teoreettisessa viitekehyksessä käsitellään nuorille mahdollisesti tutuimpia sijoituskohteita. Sijoituskohde tulee olemaan tilisäästäminen, osakesijoittaminen, rahastot sekä Asuntosäästötili. Tämän lisäksi teoriaosuudessa käsitellään sijoittamisen riskejä, mitä nuoren sijoittajan tulisi ottaa huomioon sijoituskohdetta valittaessa, eri sijoitustuotteiden tarjoajia sekä yleisesti nuorten sijoitustottumuksia.

1.2 Tutkimusongelma ja teoreettiset tutkimuskysymykset

Pää tutkimusongelman tarkoituksena on vastata kysymykseen: ovatko liiketaloutta opiskelevat nuoret kiinnostuneita sijoittamisesta? Sijoittamista ei välttämättä pidetä nuorten keskuudessa ajankohtaisena tai he eivät sijoita jostakin muusta syystä, vaikka olisivat siitä kiinnostuneita. Tästä päästään tarkentaviin tutkimuskysymyksiin, joihin tutkimuksella pyritään saamaan vastauksia:

- Millainen taloudellinen tilanne mahdollistaa sijoittamisen?
- Miten elämäntilanne tai suuntautumisvalinta vaikuttaa sijoituspäätökseen?

- Onko sijoittaminen kiinnostavaa nuorten opiskelijoiden mielestä?
- Kuinka paljon opiskelijat tietävät sijoittamisesta sekä mistä he ovat saaneet tietoa siitä?
- Kuinka moni Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoista sijoittaa?
- Miksi sijoittamisesta kiinnostuneet opiskelijat eivät sijoita?
- Mikä saisi nuoret sijoittamaan tulevaisuudessa, mikäli he ovat siitä kiinnostuneita?
- Miten nuoret haluavat sijoitustuotteita tarjoavien yritysten lähestyvän heitä?

1.3 Tutkimusmenetelmät ja tutkimusaineisto

Tässä opinnäytetyössä käytetään rinnakkain sekä kvantitatiivista eli määrällistä että kvalitatiivista eli laadullista tutkimusmenetelmää. Pääosin tutkimus on kuitenkin kvantitatiivinen. Opinnäytetyöni tulee koostumaan molemmista menetelmistä sen vuoksi, koska pyrin tutkimuksellani yleistettäviin päätelmiin sekä valitsen tutkimusjoukkoni ikäkriteerin sekä opintojen vuoksi.

Tutkimusongelmaan- ja kysymyksiin haetaan vastauksia strukturoidun lomakehaastattelun avulla. Lomakkeessa on valmiit kysymykset sekä vastausvaihtoehdot. Lomakehaastattelu sisältää muutaman avoimen kysymyksen, joihin vastaajat voivat itse päättää vastauksen. Pääosin haastattelu koostuu kuitenkin valmiista kysymyksistä, joihin vastaajat valitsevat itselleen parhaiten sopivan vaihtoehdon (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006).

Tutkimuskyselyiden vastausprosentti saattaa joissakin tapauksissa jäädä niukaksi. Kyselyä tehdessä on tärkeää ottaa huomioon vastaamiseen kuluva aika sekä vastaajan halu ja taidot vastata kyselyyn. Lisäksi on tärkeää, että ulkoasu on selkeä, kysymykset ovat helposti ymmärrettävissä ja ne etenevät loogisessa järjestyksessä. (KvantiMOTV 2010.) Edellä mainittujen asioiden vuoksi tutkimuksen lomakehaastattelun kysymysten tarkka suunnittelu on erityisen tärkeää. Kyselyyn odotetaan saapuvan noin 100 vastausta.

Lomakehaastattelun lisäksi tutkimusaineistona käytetään sijoittamiseen liittyviä internet-sivuja. Esimerkiksi sijoitustuotteiden tarjoajia käsittelevässä kappaleessa aineistona käytetään pankkien internetsivuja, jotta sijoitustuotteita voidaan vertailla keskenään.

2 Sijoittaminen

Sijoittamisen aloittaminen voi tuntua vaikealta, sillä tänä päivänä on tarjolla runsaasti erilaisia sijoitustuotteita. Sijoituskohdetta valittaessa tulisi pohtia omia tavoitteita sekä lähtökohtia sijoittamisen suhteen. Sijoittajalta vaaditaan pitkäjänteisyyttä sekä sijoittamisen huolellista suunnittelua. Erilaisia sijoittajia on yhtä monta kuin sijoitustuotteitakin. Toiset sijoittavat pienen summan kerran kuukaudessa, kun taas toiset saattavat tehdä kerralla suuremman sijoituksen. (Unitedbankers.)

Luvussa 2 tutustutaan nuorten sijoittamiseen, siihen mitä nuoren sijoittajan tulisi ottaa huomioon sijoituskohdetta valittaessa. Viimeisessä alaluvussa 2.3 käydään läpi rahoitusmarkkinoiden toimintaa.

2.1 Nuorten sijoittaminen

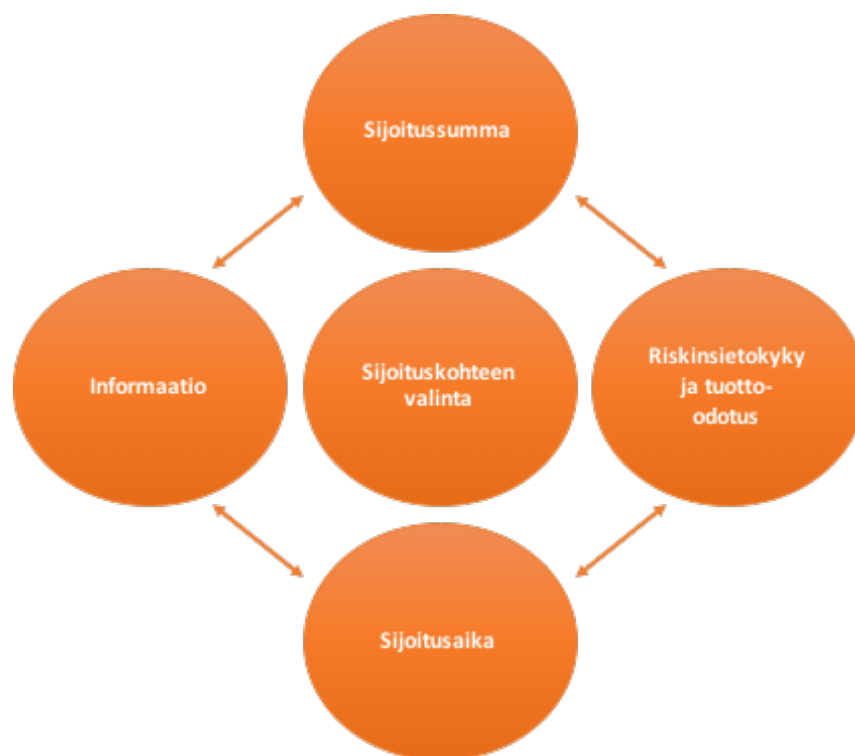
Nuoria sijoittajia pidetään lähtökohtaisesti huonona kohderyhmänä sijoitustuotteiden tarjoajien näkökulmasta. Asiaa voidaan kuitenkin tarkastella kahdesta eri näkökulmasta. Useasti ajatellaan, ettei nuorilla ole tarpeeksi varallisuutta sijoittamiseen. Tämä on hie- man vääristynyt kuva, sillä yhä useammat nuoret työskentelevät opintojensa ohessa. Työ voi olla vakituista, osa-aikaista tai keikkatyötä. Tilastokeskuksen tuottaman työvoimatutkimuksen mukaan vuonna 2016 15-24-vuotiaista oli työllisiä noin 33 prosenttia. (Tilastokeskus 2016.) Kyseisen tutkimuksen työllisiin ei esimerkiksi lueta keikkatyöntekijöitä, joten todellisuudessa lisätienestiä ansaitsevien nuorten määrä kuukaudessa on suurempi kuin 33 prosenttia. Tämä tarkoittaa sitä, että reilulla kolmasosalla nuorista olisi ehkä mahdollisuus tehdä pienikin sijoitus kuukaudessa, mikäli he niin haluavat.

Nuoria tulisi pitää hyvänä kohderyhmänä sijoitustuotteiden tarjoajien näkökulmasta, sillä nuorena aloitettu sijoittaminen voi poikia hyvät tuotot tulevaisuudessa. Esimerkiksi osakkeet tuottavat pitkällä aikavälillä parhaiten muihin sijoituskohteisiin verrattuna (Kokko

2016). Lisäksi nuorena aloitettu sijoittaminen voi mahdollisesti kerryttää nuoren tietoisuutta sijoittamisesta.

2.2 Sijoituskohteen valintaan vaikuttavat tekijät

Sijoituskohteen valintaan vaikuttavia tekijöitä kuvataan seuraavan kuvion avulla. Kuviosta 1 voidaan nähdä, mitä asioita tulisi miettiä sijoituskohdetta valittaessa. Kuinka paljon haluaa rahaa sijoittaa, oma riskinsietokyky sekä tuotto-odotus sijoitukselle, kuinka kauan voi rahojaan pitää kiinni sijoituksissa sekä kuinka paljon on valmis perehtymään maailmalla tapahtuviin asioihin, jotka voivat vaikuttaa osakekursseihin.



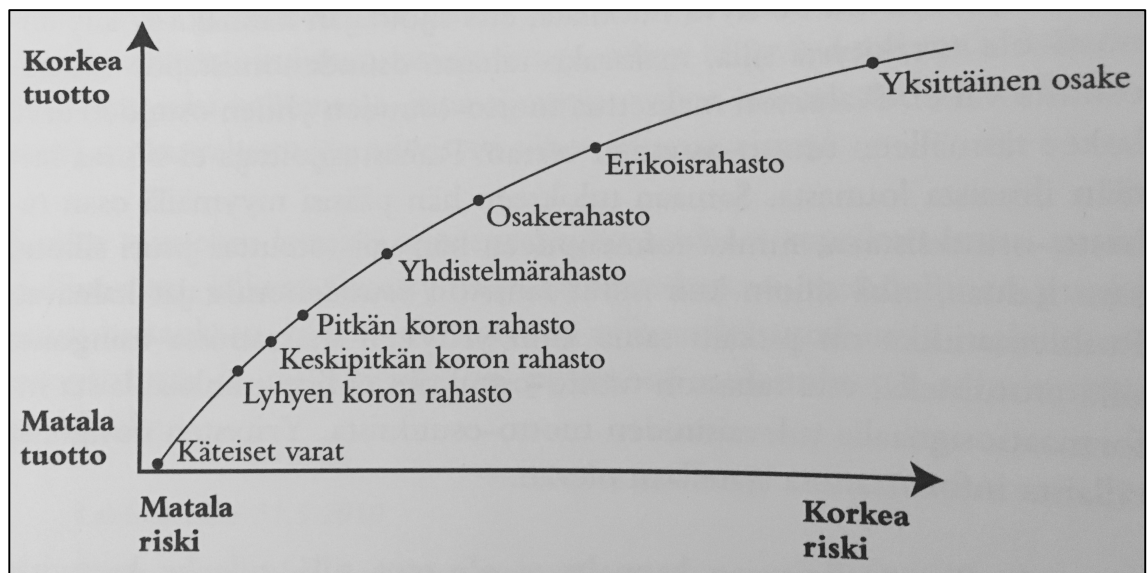
Kuvio 1. Sijoittajan neljä tärkeää kysymystä (mukaillen Puttonen & Repo 2011, 18).

Kuviosta voidaan nähdä, että kaikki neljä asiaa, joita tulisi pohtia sijoituskohdetta valittaessa vaikuttavat toisiinsa. Mikäli esimerkiksi sijoittaja odottaa suurta tuottoa, sijoitusajan oletetaan olevan hieman pidempi ja sijoitussumman hieman suurempi. Tällaisessa tapauksessa esimerkiksi osakesijoittaminen voisi olla hyvä sijoituskohde, mikäli sijoittaja on valmis ottamaan myös riskiä. Seuraavissa kappaleissa avataan tarkemmin kuviossa esiintyvät tekijät eli riskinsietokyky sekä tuotto-odotus, sijoitusaika, informaatio sekä sijoitussumma.

2.2.1 Riskinsietokyky ja tuotto-odotus

Sijoituspäätöstä tehdessä kaikista tärkein ja ensimmäinen vaihe on sijoittajan riskinsietokyvyn tunnistaminen. "Risicum" termi tulee latinankielestä ja alun perin se tarkoittikin "mahdollisuutta". Tästä syystä riski sisältää käsitteenä voiton sekä tappion mahdollisuuden. Sijoittamisessa riskillä tarkoitetaan kuitenkin usein tappioiden muodostumisen mahdollisuutta. Sijoittajan riskinsietokyvyllä puolestaan tarkoitetaan sijoittajan taitoa suhtautua mahdollisiin tappioiden syntymiseen. (Kallunki ym. 2011, 23.)

Jokaisen sijoittajan tulee lähtökohtaisesti itse arvioida, kuinka paljon riskiä on sijoituksissaan valmis ottamaan. Suuren tuotto-odotuksen vuoksi sijoittajan ei tulisi ottaa sijoituksessaan enempää riskiä kuin oma riskinsietokyky antaa myöten (Kallunki ym. 2011, 24.) Seuraavasta kuviosta voidaan nähdä, kuinka riski ja tuotto-odotus kulkevat käsikädessä. Mitä enemmän haluaa tuottoa, sitä suurempi on myös riski.



Kuvio 2. Eri sijoituskohteiden tuotto-odotuksen ja riskin suhteen vertailu (Puttonen & Repo 2011, 34).

Kuviosta 2 voidaan havaita, että mikäli sijoituskohteessa on korkea riski niin kuin esimerkiksi osakkeissa, myös tuotto-odotuksen odotetaan olevan korkea. Lyhyen koron rahastoissa taas on melko matala riski, mutta myös tuotto-odotus pysyy matalana. Sijoittaja voi esimerkiksi pohtia seuraavia kysymyksiä arvioidessaan omaa riskinsietokykyään sekä janoaan tuotolle:

1. Kuinka paljon tappiota olen maksimissaan valmis sietämään?
2. Tuleeko sijoituskohteen vähäinenkin arvonlasku harmittamaan paljon?
3. Kykenenkö suhtautumaan riskiin, sillä periaatteella, että kunnon tuottoa ei voi saada ilman riskiä? (Puttonen & Repo 2011, 18.)

2.2.2 Sijoitusaika

Sijoittajan on tärkeä miettiä, kuinka pitkäksi aikaa hän on valmis sitomaan rahansa sijoituksiin. Tällöin puhutaan sijoitushorisontista. Henkilölle, joka säästää eläkettä varten sijoitushorisontti on melko helppo määritellä. Osakesijoituksissa puolestaan sijoitushorisontin määrittelemisen voi olla vaikeampaa. Horisontin määrittelemisen on kuitenkin olennaista, sillä liian lyhyellä sijoitusperiodilla osakesijoituksen arvo voi laskea huomattavasti, jolloin sijoittaja tekee tappiota (Kallunki ym. 2011, 41). Sijoitustoiminnan tavoite kuitenkin yleensä ratkaisee sijoitushorisontin. Sijoitustoiminnan tavoitetta pohtiessa tulisi miettiä, mitä varten sijoittaa, sekä mihin sijoittamisella pyrkii. (Puttonen & Repo 2011, 21.)

Sijoitushorisonttia määritellessä sijoittajan on tärkeä miettiä elämäntilannettaan. Voiko esimerkiksi elämässä tulla eteen tilanne, jolloin hän joutuisi ennen aikaisesti likvidoimaan eli muuttamaan sijoituksensa rahaksi (Puttonen & Repo 2011, 21). Tämän vuoksi viimeisiä rahojaan ei kannata sijoittaa ainakaan pitkäaikaisiin sijoituskohteisiin, sillä niissä varat voivat olla kiinnitettynä jopa vuosia. Sijoittajan tulisi aina perehtyä hyvin kohteisiin, joihin on sijoittamassa, jotta välttyttäisiin ikäviltä yllätyksiltä. Aloitteleva sijoittaja voi esimerkiksi turvautua sijoitusneuvojaan, mikäli kokee tarvitsevansa apua sijoittamiseen liittyvissä asioissa.

Mikäli sijoittajalla on esimerkiksi paljon ylimääräistä rahaa, jota hän ei usko tarvitsevana lähivuosina, kannattaisi varat sijoittaa pidemmän aikavälin sijoituksiin, kuten esimerkiksi osakkeisiin. Osakkeiden uskotaan tuottavan paremmin pidemmällä aikavälillä. Sijoittajalle, joka puolestaan ei halua sitoa rahojaan sijoituksiin pitkäksi aikaa, sopisi paremmin lyhyen aikavälin eli alle vuoden pituiset sijoitukset, kuten esimerkiksi lyhyen koron rahat (Puttonen & Repo 2011, 34). Sijoittaja voi pohtia muun muassa seuraavia kysymyksiä miettiessään sijoitushorisonttiaan:

1. Sijoitanko kaikki varat kerralla vai haluanko olla kuukausisäästäjä?
2. Onko mahdollista, että joudun muuttamaan sijoituksen rahaksi ennen aikaisesti?

3. Riittääkö minulle pääoman arvonnousu vai tarvitsenko sijoituksesta jatkuvaa kasvivirtaa? (Puttonen & Repo 2011, 18.)

2.2.3 Informaatio

Tänä päivänä sijoittajalla on saatavilla informaatiota hyvin monista eri lähteistä, kuten esimerkiksi mediasta sekä kirjallisuudesta. Sijoituspäätöstä tehdessään sijoittajan tuleekin päättää, kuinka aktiivisesti hän on valmis seuraamaan maailman talouden tapahtumia. Sijoittaminen vaatii oman aikansa ja halun perehtyä markkinoiden tapahtumiin. Mikäli sijoittaja kokee, ettei hänellä ole tarpeeksi tietoa sijoittamisesta tai halua seurata talouselämän uutisia, hänellä on aina mahdollisuus antaa varansa ammattilaisen hoidettavaksi (Puttonen & Repo 2011, 25). Sijoittajainformaation saatavuutta on olennaisesti parantanut Internet, sillä se soveltuu erinomaisesti taloudellisten tunnuslukujen välittämiseen. Tämän lisäksi Internetistä on mahdollista saada reaaliajassa esimerkiksi tietoa osakekurseista sekä hankkia muutenkin tarvitsemana tiedon maksutta. Internetistä löytyy myös paljon erilaisia sijoitusblogeja, analyysyjä sekä kannanottoja sijoittamiseen. (Kallunki ym. 2011, 19.) Sijoittaja voi miettiä muun muassa seuraavia kysymyksiä pohiessaan sijoitusaktiivisuuttaan:

1. Kuinka paljon ymmärrän sijoittamisesta muun muassa riskin arvioimisesta?
2. Haluanko päättää sijoittamiseen liittyvistä asioista itse?
3. Haluanko seurata markkinoiden kehitystä ja onko minulla aikaa siihen? (Puttonen & Repo 2011, 18.)

2.2.4 Sijoitussumma

Sijoitettavaan summaan vaikuttaa monta eri lähtötekijää. Pääsääntöisesti tulisi miettiä, mitä varten haluaa sijoittaa. Haluaako asiakas esimerkiksi sijoittaa ylimääräisiä varojaan jonkin suuremman hankinnan tai eläkkeen vuoksi, vai onko tavoitteena mahdollisesti vaurastua sijoittamalla. (Puttonen & Repo 2011, 19).

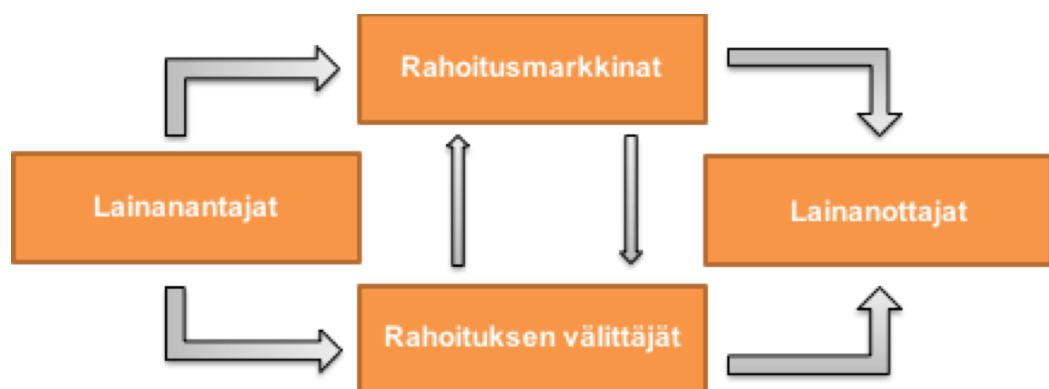
Toiset sijoittajat sijoittavat kerralla isomman summan ja toiset puolestaan haluavat tehdä pieniä kuukausisijoituksia. Tämän vuoksi sijoitettava summa vaikuttaa olennaisesti siihen, millaiseen sijoituskohteeseen kannattaa sijoittaa. Mikäli esimerkiksi sijoittajan ta-

voitteena on vaurastua sijoittamalla ja hänellä on paljon ylimääräisiä varoja, ne kannattaisi sijoittaa esimerkiksi suoraan osakkeisiin. Osakesijoittamisella odotetaan olevan paras mahdollinen tuotto, mutta saadakseen tuottoa täytyy sijoittajan olla myös valmis ottamaan riskiä. Pienemmän summan sijoittaville osakesijoittaminen voi käydä kovin kalliiksi, sillä kaupankäyntikustannukset ovat usein suuria (Puttonen & Repo 2011, 19). Kuukausisijoittaminen onkin erinomainen tapa aloittaa sijoittaminen, mikäli henkilöllä ei ole alussa suurta summaa sijoitettavana. Jo pienellä sijoitussummalla kuukaudessa on mahdollisuus saada huimia säästöjä. Sijoitussummaa miettiessä sijoittaja voi pohtia muun muassa seuraavia kysymyksiä:

1. Sijoitanko säästääkseni jotakin tiettyä tarkoitusta varten vai sijoitanko ylimääräisiä varojani?
2. Mikäli minulla on varallisuutta, miten suurta osuutta siitä olen sijoittamassa?
3. Kuinka paljon haluan laittaa rahaa sijoituksiin? (Puttonen & Repo 2011, 18.)

2.3 Rahoitusmarkkinat

Rahoitusmarkkinoiden tehtävä on tarjota rahoitusta erilaisiin tarpeisiin. Alla olevasta kuvio 3 voidaan havaita, että rahoitusmarkkinoilla toimii lainanantajat eli kotitaloudet, lainanottajat eli yritykset ja valtio sekä rahoituksen välittäjät.



Kuvio 3. Rahoituksen välityskanavat (mukaillen Suomen Pankki 2008).

Rahoitusmarkkinoiden tehtävänä on ohjata varoja mahdollisimman tehokkaasti lainanantajien sekä lainanottajien välillä, välittää informaatiota, parantaa rahoitusvaateiden ra-

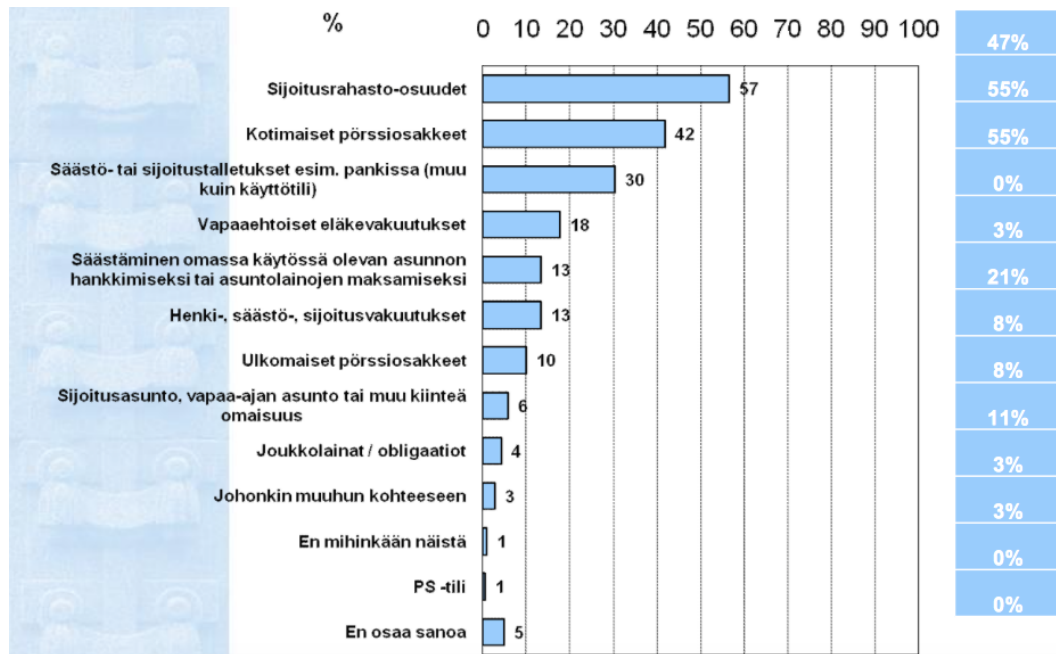
haksi muutettavuutta eli likvidisyyttä sekä hajauttaa riskiä. Informaation välityksellä tarkoitetaan sitä, että sijoittajien on helppo saada pörssien kautta tietoa yrityksen tapahtumista. Sijoitustuotteiden rahaksi muutettavuus puolestaan tarkoittaa sitä, että yritysten on helppo kerätä rahoitusta itselleen. Pörssin tarkoituksena on se, että sijoittajat käyvät kauppaa ostamallaan sijoitustuotteilla. Näin ollen pörssin avulla pitkäaikaisetkin sijoitukset voidaan muuttaa helposti lyhytaikaisiksi, joka helpottaa yritysten osakepääoman keräystä. (Talousmentor 2017.) Riskin hajauttamisella tarkoitetaan sitä, että pyritään minimoimaan sijoituksista aiheutuvaa riskiä esimerkiksi sijoittamalla varat muutamaan erilaiseen kohteeseen.

Rahoitusmarkkinat jaetaan ensisijaismarkkinoihin (primary markets) sekä jälkimarkkinoihin (secondary markets). Ensisijaismarkkinoilta yritykset hankkivat rahoitusta esimerkiksi myymällä osakkeitaan tai lainaamalla rahoitusmarkkinoilta rahaa muilla keinoin. Jälkimarkkinoilla sijoittajat puolestaan käyvät kauppaa ensisijaismarkkinoiden liikkeeseen lasketuilla arvopapereilla, kuten esimerkiksi osakkeilla sekä erilaisilla velkainstrumenteilla. (Niskanen & Niskanen 2013, 22.)

3 Sijoitusinstrumentit ja -tuotteiden tarjoajat

Tänä päivänä sijoittajalla on valittavaan kovin paljon erilaisia sijoituskohteita. Sijoitusinstrumenttien luokitteluun on hyvin monta eri tapaa. Pääomamarkkinainstrumenteilla (capital market instruments) tarkoitetaan sellaisia instrumentteja, joiden voimassaoloaika (maturity) on yli vuoden. Rahoitusmarkkinainstrumenteilla taas puolestaan tarkoitetaan sellaisia instrumentteja, joiden voimassaoloaika on alle vuoden. Toinen mahdollinen luokittelu on jakaa instrumentit vieraan sekä oman pääoman instrumentteihin. Vieraan pääoman instrumentteja ovat velkakirjat (debt) ja oman pääoman instrumentteja ovat osakkeet (equity). (Nikkinen ym. 2002, 11.)

Seuraavissa kappaleissa esitellään nuorille mahdollisesti tutuimmat sijoituskohteet. Sijoituskohteiksi on valittu tilisäästäminen, rahastot, osakkeet sekä asuntosäästötili.



Kuvio 4. Säästö- ja sijoituskohteet 2011 (Pörssisäätiö 2011).

Kuten yllä olevasta säästö- ja sijoituskohde kuviosta 4 voidaan havaita, sijoitusrahastot, osakkeet sekä tilisäästäminen olivat prosentuaalisesti kolme suurinta sijoitus- ja säästö-kohdetta vuonna 2011. Tämän tutkimuksen kohderyhmänä olivat 18-69 -vuotiaat suomalaiset yksityishenkilöt.

3.1 Tilisäästäminen

Tilisäästäminen on varmasti kaikille suomalaisille tutuin sekä perinteisin säästämisen ja sijoittamisen muoto. Monet säästävät rahaa pahan päivän varalle tai johonkin suurempaan hankintaan. Suomalaisten varallisuudesta noin 80 miljardia euroa on talletettu erilaisille säästö- ja käyttötileille (Alexandria Pankkiiriliike 2016). Pankkitalletusten suosio on perusteltavissa sillä, että ne ovat helppoja ja riskittömiä. Pankkitalletukset ovatkin hyvä vaihtoehto sijoittajalle, joka ei tavoittele tuottoa eikä halua ottaa riskiä. Korot ovat tällä hetkellä niin alhaalla, että talletetut varat tuottavat hyvin vähän tai eivät lainkaan ja pienikin inflaatio syö niiden arvoa (Alexandria Pankkiiriliike 2016).

Yleisimmin pankkien tarjoamat tilit ovat säästö-, sijoitus- ja määräaikaistilit. Tilien ehdoissa on joitakin eroja, jotka koskevat nosto-oikeutta sekä koron määrittelyä. Tilin korko voidaan sitoa joko pankin Prime-korkoon tai Euribor-korkoon. (Anderson & Tuhkanen

2004, 167.) Korko voi myös olla kiinteä eli se pysyy samana koko sijoitusajan. Euribor on euroalueen yhteinen viitekorko, joka lasketaan päivittäin eri pituisille korkojaksoille (Anderson & Tuhkanen 2004, 158). Prime-korko puolestaan on pankin itse määrittelemä viitekorko, jota muutetaan yleensä muutaman kerran vuodessa. Prime-korko seuraa markkinakorkojen muutoksia, mutta sitä määriteltäessä huomioidaan talouden kokonaistilanne esimerkiksi inflaatio sekä yleinen korkotaso. (Anderson & Tuhkanen 2004, 159.)

Useimmiten edellä mainitut yleisimmät tilit on tarkoitettu nimenomaan säästämiseen eikä päivittäisten raha-asioiden käyttöön. Säästö-, sijoitus- ja määräaikaistilit eroavat esimerkiksi sen mukaan, kuinka monta kertaa niistä voidaan nostaa säästöjä ilman kuluja, kuinka pitkäksi aikaa varat talletetaan sekä kuinka paljon talletetuille varoille maksetaan korkoa. Päivittäisten raha-asioiden käyttöön pankit tarjoavat erilaisia käyttötilejä.

3.2 Rahastot

Sijoittajalla on valittavanaan hyvin paljon erilaisia sijoitusrahastoja. Sijoitusrahaston tarkoituksena on sijoittaa erilaisiin arvopapereihin. Rahaston omistavat sijoittajat, jotka ovat ostaneet sen rahasto-osuuksia. Rahastot sijoittavat esimerkiksi osakkeisiin, käteiseen rahaan, joukkovelkakirjalainoihin, rahamarkkinainstrumentteihin sekä muihin arvopapereihin. (Kallunki ym. 2011, 131). Sijoitusrahastoihin sijoittavat niin yksityishenkilöt, yhteisöt kuin yrityksetkin. Sijoitusrahastoa voidaankin kutsua niin sanotusti kollektiiviseksi instituutioksi, joka antaa omistajilleen mahdollisuuden hyödyntää suuren sijoittajan tietämystä sekä kustannustehokkuutta. (Puttonen & Repo 2011, 30.)

Sijoitusrahasto toimii siten, että sijoitusyhtiöt keräävät säästäjien varat yhteen, jonka jälkeen ne sijoitetaan erilaisiin arvopapereihin. Rahasto koostuu sijoittajien ostamista rahasto-osuuksista, joilla kaikilla on samat oikeudet rahastossa olevaan omaisuuteen. Sijoitusrahastoja hallinnoivat sijoitusyhtiöt, jotka muun muassa tekee päätökset siitä mihin rahastot sijoittavat. Sijoitusyhtiöt eivät omista rahastoissa olevia arvopapereita vaan käytännössä avustavat sijoittajia sijoitusprosessissa. (Puttonen & Repo 2011, 30.)

Sijoitusrahastojen toimintaa sekä säännöksiä valvoo Finanssivalvonta. Jokainen rahasto noudattaa näitä sääntöjä ja niistä tulee käydä ilmi, millainen rahasto on kyseessä sekä minkälaista sijoituspolitiikkaa se harjoittaa. Sijoituspolitiikalla tarkoitetaan muun muassa sitä, millaisiin arvopapereihin rahasto sijoittaa, mihin maihin varat sijoitetaan sekä tietoa

mahdollisista tuotto-osuuksista. Finanssivalvonnan sääntöjen lisäksi sijoittajat saavat sijoitusrahastolain edellyttämän rahastoesitteen, joka sisältää hyödyllistä informaatiota rahastosta. Rahastoesite sisältää usein kaikki sijoitustoiminnalle tärkeät tiedot, kuten esimerkiksi sen tavoitteet sekä tuotto-odotukset. Näiden lisäksi rahastoesitteessä on kerrottu rahaston historiallisesta kehityksestä, salkunhoitajasta, perittävistä palkkioista sekä riskeistä. (Puttonen & Repo 2011, 32.)

On olemassa tuottorahastoja sekä kasvurahastoja. Tuottorahastoilla tarkoitetaan sitä, että tuotto-osuus jaetaan vuosittain. Kasvurahastot ovat puolestaan sellaisia, jotka eivät jaa tuotto-osuutta. Näin ollen kasvurahastoissa sijoittajan kokonaistuotto määräytyy rahaston myyntihinnan sekä hankinta-arvon erotuksesta. (Puttonen & Repo 2011, 32.) Rahastot voidaan kuitenkin tarkemmin luokitella korkorahastoihin, yhdistelmärahastoihin, osakerahastoihin sekä erikoisrahastoihin. Luokittelu tapahtuu sen mukaan, millaista sijoituspolitiikkaa ne käyttävät. (Kallunki ym. 2011, 132-133.)

Korkorahastoja löytyy kolmea erilaista: lyhyen koron rahastot, pitkän koron rahastot sekä keskipitkän koron rahastot. Pääosin korkorahastot sijoittavat joukkovelkakirjalainoihin, jotka julkisyhteisöt sekä yritykset ovat laskeneet liikkeelle. Korkorahastojen erona niiden nimensäkin mukaan on se, kuinka pitkäksi aikaa ne sijoittavat joukkolainoihin. Lyhyen koron rahastoissa sijoitetaan joukkolainoihin, joiden laina-aika on alle vuoden. Lyhyen koron rahastot eivät sisällä paljon riskiä, minkä vuoksi niitä voidaan verrata tavalliseen pankkitiliin. Keskipitkän koron rahastoissa sijoitetaan lainoihin, joiden laina-aika on yli vuoden. Pitkän koron rahastoissa puolestaan sijoitetaan lainoihin, joiden laina-aika on useita vuosia. Laina-ajoista johtuen pitkän koron rahastot sisältävät eniten riskiä, jonka vuoksi niistä voidaan odottaa enemmän tuottoa. Korkorahastot ovat erinomainen sijoituskohteet henkilöille, jotka vaativat sen, että sijoitukset on helppo muuttaa takaisin rahaksi. (Kallunki ym. 2011, 133.)

Yhdistelmärahastot ovat puolestaan sellaisia, jotka sijoittavat osakkeisiin sekä joukkolainoihin. Yhdistelmärahastojen riski on suurempi kuin korkorahastojen sen vuoksi, että ne sijoittavat osakkeisiin. Rahaston riskiin sekä tuotto-odotukseen vaikuttaa osakkeiden ja joukkolainojen erisuuruiset painotukset. Mitä enemmän rahasto painottaa osakkeisiin sitä suurempi on riski ja tuotto-odotus. (Kallunki ym. 2011, 134.)

Osakerahastot sisältävät edellä mainituista kaikista eniten riskiä, sillä ne sijoittavat ainoastaan osakkeisiin. Osakerahastoihin sijoittavat henkilöt odottavatkin parempaa tuottoa.

Sijoittajalla on valittavanaan hyvin paljon erilaisia osakerahastoja. Ne kuitenkin eroavat pääosin sijoituspolitiikkansa vuoksi. (Kallunki ym 2011, 134.) Rahastot voivat sijoittaa niin kotimaisille kuin ulkomaisille markkinoille, eri kokoihin sekä eri toimialan yrityksiin (Puttonen & Repo 2011, 34-35).

Erikoissijoitusrahastot sisältävät sijoitusrahastoista kaikista eniten riskiä. Erikoissijoitusrahastojen päätavoitteena on sijoittaa useisiin eri kohteisiin ja näin ollen pienentää riskiä. Erikoissijoitusrahastoja on muun muassa rahasto-osuus-, vipu-, indeksi- ja hedge fund –rahastot. Erikoissijoitusrahasto voi keskittää sijoitukset esimerkiksi vain muutamaan kohteeseen, mutta rahaston säännöistä tulee käydä ilmi, minkä vuoksi kyseistä rahastoa pidetään erikoissijoitusrahastona. (Puttonen & Repo 2011, 35.)

3.3 Osakkeet

Osakkeet ovat osuuksia osakeyhtiöistä. Sijoittajat käyvät kauppaa osakkeilla pörsseissä. Suomessa osakkeita voi ostaa ja myydä Helsingin pörssissä (Nasdaq OMX Helsinki). Ostamalla yrityksen osakkeen sijoittajasta tulee osakkeenomistaja eli näin ollen hän omistaa osuuden yhtiöstä, joka vastaa hänen omistamiensa osakkeiden yhteenlaskettua osuutta koko osakepääomasta. Yhtiöt laskevat liikkeelle osakkeita osakeanneissa, joiden tarkoituksena on kerätä lisää varoja niiden toimintaan. (Kallunki ym. 2011 101-102.) Osakkeet ovat oman pääoman ehtoista rahoitusta, joka tarkoittaa sitä, että esimerkiksi yrityksen konkurssitilanteessa osakkeenomistajien asema on kaikkein huonoin, sillä heidän sijoittamansa varat maksetaan vasta kaikkien muiden velkojien saatua omat rahansa (Anderson & Tuhkanen 2004, 119).

Osakkeenomistajilla on oikeus osallistua yhtiökokoukseen, jossa he voivat käyttää päätösvaltaansa yhtiötä koskevissa asioissa. Päätösvalta riippuu toki siitä, kuinka suureen äänimäärään osakkeiden osuus oikeuttaa. Osakkeenomistajilla on myös taloudellisia oikeuksia, joita ovat esimerkiksi oikeus osingonjakoon sekä etuoikeus osakeanneissa merkitä uusia osakkeita. (Kallunki ym. 2011, 102.) Yhtiön tehdessä voittoa se usein jakaa voitto-osuutensa osinkoina osakkeenomistajilleen. Jaettavasta osingosta sekä sen määrästä päätetään yhtiökokouksessa.

Yhtiöllä voi olla oikeuksiltaan erilaisia osakesarjoja. Näiden hinnat markkinoilla määräytyvät sen mukaan millaisia oikeuksia osakkeet sisältävät. Toiset osakkeet voivat esimerkiksi oikeuttaa useampaan äänimäärään yhtiökokouksessa ja näin ollen niiden hinnat

ovat korkeampia. Osakesarjat voidaan erotella esimerkiksi kirjaimin osake A ja osake B. (Kallunki ym. 2011, 102.)

Osakemarkkinat jaetaan tehtäviensä mukaan kahteen eri osaan: ensisijaismarkkinoihin sekä jälkimarkkinoihin. Ensisijaismarkkinoilla yritykset laskevat liikkeelle osakkeitaan, joita sijoittajat voivat ostaa. Jälkimarkkinoilla sijoittajat puolestaan myyvät ja ostavat yritysten osakkeita. Mikäli sijoittajilla ei olisi mahdollisuutta käydä kauppaa yritysten osakkeilla ensisijaismarkkinoita ei myöskään olisi. Näin ollen yritykset eivät voisi hankkia tarvitsemaansa pääomaa, mikäli osakkeet eivät olisi likvidi sijoituskohde. Eli käytännössä osakkeet on helppo myydä pörssissä toiselle sijoittajalle, mikäli sijoittaja kokee tarvitsevana sijoitetut varat käyttöönsä. (Kallunki ym. 2011, 104.)

Osakesijoittajalta odotetaan hyvää riskinsietokykyä, sillä osakkeet ovat kaikista riskipitoisempia sijoituskohteita. Tämän vuoksi osakkeiden tuotto-odotuksenkin odotetaan olevan korkea. Osakkeiden tuottoa ei voi ennustaa etukäteen, minkä vuoksi markkinat hinnoittelevat osakkeet niin, että osakkeista saatava tuotto vastaa niihin sisältyvää riskiä. Kysyntä ja tarjonta määrittelevät markkinoilla osakkeiden hinnat. Tästä syystä osakkeisiin ei ole kannattavaa sijoittaa lyhyellä aikavälillä, sillä osakemarkkinat voivat arvostaa yhtiöt väärin ja näin ollen osakkeiden hinnat voivat laskea todella alas tai nousta todella korkealle. Kun yhtiö arvostetaan liian korkeaksi tarkoittaa se sitä, että sen osakkeiden hinnat tulevat jossain vaiheessa alas. Minkä seurauksena lyhyellä aikavälillä tuotto voi muodostua jopa negatiiviseksi. Liian alhaalle arvostetun yhtiön osakkeiden hinnat puolestaan nousevat jossain vaiheessa ja näin ollen osakkeenomistaja saa tuottoa, joka ylittää sijoituksesta otetun riskin. (Kallunki ym. 2011, 102-103.)

3.4 Asuntosäästötili

Asuntosäästötili eli ASP-tili on yksi tilisäästämisen muoto. Asuntosäästötili on tarkoitettu sellaisille henkilöille, joiden tarkoituksena on säästää rahaa ensiasuntoa varten. Tämä säästämismuoto on erityisesti suunnattu 15-39-vuotiaille ensiasunnon ostajille. Asuntosäästäjän ala- ja yläikärajat ovat muuttuneet muutaman viime vuoden aikana siten, että yhä useammat voivat avata itselleen kyseisen tilin. Ennen vuotta 2014 yläikäraja ASP-tilin avaajalle oli 30 vuotta ja vuonna 2016 alaikärajaa laskettiin niin, että säästämisen voi aloittaa jo 15-vuotiaana. Mikäli haluaa avata ASP-tilin alle 18-vuotiaana, tulee sääs-

täjän ottaa huomioon, että talletusten tulee koostua omista varoista. Näin ollen esimerkiksi vanhemmat eivät voi säästää alle 18-vuotiaalle lapselleen rahaa asuntosäästötilille. (ASP-tili ja faktaa asuntosäästämisestä.)

Asuntosäästäminen on lisääntynyt viime vuosina huomattavasti, johon mahdollisesti vaikuttaa pankkien kiristyneet lainaehdot. Asuntolainaa ei tänä päivänä myönnetä kovin helposti. Pankit eivät enää myönnä niin sanottuja 100 prosentin lainoja, joten asuntolainan hakijalla tulee olla jonkin verran säästöjä lainan saamiseksi. Saadakseen kaikki ASP-järjestelmän edut tulee tilin avaajan säästää vähintään 8 kalenterivuosineljänneksen aikana eli vähintään 2 vuoden ajan. Pääsääntönä kuitenkin on, että tilille on säästettävä vähintään 10 prosenttia hankittavan asunnon hinnasta. (ASP-tili ja faktaa asuntosäästämisestä.) Käytännössä säästäjän tulee säästää minimissään 50 euroa joka kuukausi ja maksimissaan 1000 euroa. Kolmen kuukauden välein säästösumma olisi minimissään 150 euroa ja maksimissaan 3000 euroa.

Lähes jokainen Suomessa toimiva vähittäispankki tarjoaa asiakkailleen mahdollisuuden avata pankkiinsa asuntosäästötilin. Pankkien ehdot saattavat erota jonkin verran esimerkiksi koron suhteen, joten tiliä avatessa olisi kannattavaa kilpailuttaa pankkipalvelut. Asuntolainaa ei kuitenkaan ole pakko nostaa pankista, johon talletukset on tehty. Asuntolainan myöntämiseen vaikuttaa säästöjen määrä, korkotasot sekä vakuudet. Finanssivalvonta määrittelee asuntosäästösopimuksen sopimuskokonaisuutena, johon kuuluvat säästösopimus, avattavan tilin sopimus sekä vastaantulolainan luottosopimus (Finanssivalvonta 2015).

Lainan korkotuki sekä lisäkorko kannustavat säästämään ASP-tilille. Laissa on säädetty, että pankin tulee maksaa ASP-tilille 1 prosentin korkoa koko säästöajan. Lisäksi säästösopimuksessa on sovittu erikseen lisäkorosta, jonka pankki maksaa, kun asuntosäästäjän tili on täynnä sekä asuntokaupat tehty. Lisäkorko vaihtelee pankeittain, mutta yleensä se on noin 2-4 prosenttia. (Finanssivalvonta 2015.) Lisäkorko on verovapaata ja sitä maksetaan viideltä ensimmäiseltä vuodelta. Valtion korkotuki puolestaan suojaa lainanottajaa korkeilta koroilta. Tämä tarkoittaa sitä, että kymmenenä ensimmäisenä lainavuotena valtio maksaa 70 prosenttia kaikista koroista, jotka ylittävät 3,8 prosentin koron. Eli esimerkiksi, jos korkotaso nousisi 12 prosenttia olisi yli menevä osa tässä 8,2 prosenttia, josta valtio maksaa 70 prosenttia. Näin ollen lainanottaja maksaisi 3,8 prosenttia + 2,46 prosenttia ja valtio puolestaan 5,74 prosenttia. (ASP-tili ja faktaa asuntosäästämisestä.)

Asuntosäästötilin hyötyihin kuuluu se, että lainan vakuudeksi riittää yleensä ostettava asunto valtion asuntolainatakauksen kanssa. Tämän lisäksi ASP-tilin omistavan henkilön lainan korko on usein tavallista asuntolainakorkoa edullisempi. ASP-tilin avaajan tulisi kuitenkin huomioida, että tililtä ei pysty nostamaan rahaa, sillä lainaehdot kieltävät sen. Mikäli kuitenkin nostaa rahaa tililtä kesken sopimuskauden, asuntosäästösopimus purkaantuu. (ASP-tili ja faktaa asuntosäästämisestä.)

3.5 Sijoitustuotteiden tarjoajat

Sijoitustuotteita tarjoavia yrityksiä on tänä päivänä todella paljon. Yleisimmät sijoitustuotteita myyvät osapuolet ovat pankit, sijoituspalveluyritykset, vakuutusyhtiöt sekä rahastoyhtiöt. Sijoitustuotteiden myynti edellyttää toimilupaa, jonka myöntää Suomessa Finanssivalvonta. Finanssivalvonnan yhtenä tehtävänä on muun muassa pitää huolta siitä, että sijoittajat voivat luottavaisin mielin asioida finanssialan palveluntarjoajien kanssa. (Ranta 2010.)

Taulukko 1. Sijoitustuotteiden tarjoajat.

Sijoitustuotteiden tarjoaja	Osakkeet	Rahastot	Asuntosäästäminen	Tilisäästäminen
FIM yksityispankki	x	x		
Evli yksityispankki	x	x		x
Aleksandria		x		
Nordnet	x	x		
Investium		x		
Osuuspankki	x	x	x	x
Danske Bank	x	x	x	x
Nordea	x	x	x	x
Aktia	x	x	x	x
Handelsbanken	x	x	x	x
Ålandsbanken	x	x	x	x
S-pankki	x	x	x	x

Yllä olevaan taulukkoon 1 on valittu nuorille tutuimpia sijoitustuotteiden tarjoajia. Taulukosta löytyy muun muassa yksityispankkeja, pankkiiriliikkeitä, finanssikonserni sekä päivittäispankkeja. Näiden lisäksi Suomessa toimii paljon muitakin finanssialan yrityksiä, mutta taulukkoon on valittu sellaiset, joita nuorten olisi helppo lähestyä sijoitusasioissa. Taulukosta voidaan nähdä, mitä eri palveluja yritykset tarjoavat asiakkailleen. Nämä sijoitustuotteiden tarjoajat tarjoavat myös muitakin sijoitusratkaisuja, mutta taulukossa on esitetty osakkeet, rahastot, asuntosäästötili sekä tilisäästäminen, sillä ne on käyty läpi

aiemmin opinnäytetyössäni ja ne ovat osa toteutettua tutkimustani. Seuraavissa kappaleissa vertaillaan taulukossa esiintyvien yritysten sijoitustuotteita. Ne jaetaan yksityispankkeihin, päivittäispankkeihin sekä muihin finanssipalveluyhtiöihin.

Yksityispankeiksi on valittu FIM sekä Evli. Nämä yksityispankit tarjoavat niin sanottua private banking palvelua, joka on henkilökohtaisempaa kuin esimerkiksi tavallisten pankkien tarjoama palvelu. Henkilöt, joilla on enemmän varoja sijoitettavanaan lähestyvät usein yksityispankkeja. FIM tarjoaa asiakkailleen mahdollisuuden sijoittaa rahastoihin sekä osakkeisiin. FIMin rahastoista löytyy korko-, osake-, sekä yhdistelmärahastoja. (FIM 2017.) Evli yksityispankki tarjoaa myös asiakkailleen rahastoja ja osakesijoituksia. Evlin rahastot ovat joko korko- tai osakerahastoja. Lisäksi Evli tarjoaa asiakkailleen mahdollisuuden avata pankkitilin, jolle kertyy korkoa vuodessa 0,2 prosenttia. Evlissä asiakkaat voivat tehdä myös määräaikaistalletuksia, joiden pituus vaihtelee kuukaudesta kolmeen vuoteen. (Evli.) Nuorten näkökulmasta näitä yksityispankkeja kannattaisi mahdollisesti lähestyä sitten, kun on hieman enemmän kokemusta sijoittamisesta tai mikäli harmitsee sijoittavansa suurempaa osaa varallisuudestaan.

Päivittäispankeiksi on valittu tutuimmat Suomessa toimivat pankit: Osuuspankki, Danske Bank, Nordea, Aktia, Handelsbanken, Ålandsbanken sekä S-pankki. Nämä pankit tarjoavat asiakkailleen mahdollisuuden sijoittaa osakkeisiin, rahastoihin, tehdä pankkitalletuksia sekä avata asuntosäästötilin. Tilisäästämisessä pankit eroavat siten, että ne tarjoavat erilaisia säästötilejä eri korkoihin sidottuina. Nostomahdollisuudet vaihtelevat tielistä riippuen. Danske Bank sekä Nordea tarjoavat asiakkailleen etutilin, jonka korko määräytyy etuohjelman mukaan. Mitä ylemmällä tasolla on sitä suurempi korko. (Danske Bank.) Pankkien tavoitteena on saada asiakkaat keskittämään kaikki raha-asiansa yhteen pankkiin. Asuntosäästötilin osalta pankkien tarjoama lisäkorko on kaikissa lähes sama. Danske Bank, Aktia, Nordea sekä Ålandsbanken tarjoavat korkeimman lisäkoron eli 4 prosenttia. Osuuspankki puolestaan tarjoaa pienimmän lisäkoron, joka on 2 prosenttia. Muiden pankkien lisäkorot sijoittuvat näiden korkojen väliin.

Rahastojen osalta eroja syntyi siinä, minkälaisia rahastoja pankit tarjoavat sekä kuinka paljon varoista menee rahaa erilaisiin kuluihin. Pääsääntöisesti yleisimmät rahastot, joita pankit tarjoavat ovat, osake-, korko-, yhdistelmä- sekä indeksirahastoja. Useat pankit tarjoavat myös muita rahastoja. Esimerkiksi S-pankki tarjoaa erikoissijoitusrahastoa, jota muilla pankeilla ei ollut tarjottavana. S-pankki tekee yhteistyötä yksityispankki FIMin kanssa, joten S-pankin kautta pystyy myös sijoittamaan FIMin tarjoamiin rahastoihin. (S-

pankki.) Osakesijoitusten osalta pankkien välille syntyi eroja siinä, että kuinka moneen markkinaan asiakas pystyy sijoittamaan. Danske Bankissa on mahdollisuus käydä kauppaa osakkeilla 25 eri pörssissä, Nordeassa 20 ja Osuuspankissa 15. Muilla pankeilla ei ollut näin paljon valinnanvaraa pörsseissä, mikä johtuu varmasti siitä, että nämä muut pankit ovat pienempiä kuin kolme edellä mainittua.

Muihin finanssipalveluyhtiöihin on valittu Aleksandria, Nordnet sekä Investium. Näistä Aleksandria sekä Investium tarjoavat ainoastaan rahastoja. Aleksandria tarjoaa asiakkailleen osake-, korko-, sekä yhdistelmärahastoja. Investiumin sivuilla ei mainittu tarkemmin minkälaisia rahastoja he tarjoavat. Nordnet puolestaan on pohjoismainen osake- ja rahastovälittäjä, joka tarjoaa kaupankäyntiä Internetin välityksellä. Nordnet tarjoaa asiakkailleen mahdollisuuden sijoittaa osakkeisiin sekä rahastoihin. Nordnetin valikoimissa on yli 500 erilaista rahastoa, jotka ovat joko korko-, osake-, tai yhdistelmärahastoja. Nordnet eroaa muista rahastoista tarjoavista yhtiöistä siten, että sen rahastojen merkintä- ja lunastuspalkkiot ovat nolla euroa. Nordnet tarjoaa myös täysin kulutonta Superrahasto Suomea, joka on melko epätavallista, sillä sijoittamisessa on lähes poikkeuksetta aina joitakin kuluja. (Nordnet.)

4 Sijoittamisen riskit

Moni sijoittamista harkitseva henkilö saattaa jättää sijoituksen tekemättä, koska ei ole valmis ottamaan minkäänlaista riskiä. Sijoittamiseen liittyy kuitenkin aina erilaisia riskejä, jotka sijoittajan tulee huomioida sijoituskohdetta valittaessa. Sijoittajan on turha odottaa minkäänlaista tuottoa, jollei ole valmis ottamaan riskiä. Riskiä voidaankin pitää todennäköisyytenä sille, että sijoituksen tuotto ei vastaakaan sitä mitä oltiin odotettu. (Nikkinen ym. 2002, 28.) Pääsääntöisesti järkevä sijoittaja ottaa riskiä ainoastaan palkkiota vastaan, joka on siis tuoton mahdollisuus (Anderson & Tuhkanen 2004, 36). Riski ja tuotto-odotus vaihtelevat täysin eri sijoituskohteiden välillä. Seuraavissa alaluvuissa tullaan esittelemään sijoittamisen oleellisemmat riskit, joita ovat korkoriski, inflaatoriski, markkinariski, luottoriski sekä valuuttariski.

4.1 Korkoriski

Korkoriskillä tarkoitetaan sitä, että arvopapereiden hintojen vaihtelut aiheutuvat korkotason muutoksesta. Eli käytännössä siis sitä, että kuinka herkästi arvopaperit reagoivat korkotason muutoksiin. Korkoriski vaikuttaa sekä osakkeiden että velkakirjojen hintoihin. Mikäli korkotaso laskee arvopapereiden hinnat nousevat ja kun korkotaso nousee arvopapereiden hinnat laskevat. (Nikkinen ym. 2002, 29.)

4.2 Inflaatoriski

Inflaatio tarkoittaa sitä, että rahan arvo laskee. Eli kun tavaroiden sekä palveluiden hinnat nousevat kokonaisvaltaisesti tällöin samalla rahamäärällä saa ostettua vähemmän. Inflaatiossa euron arvo laskee, joten samalla myös ostovoima heikkenee. (Euroopan Keskuspankki.)

Inflaatoriski eli toiselta nimeltään ostovoimariski tarkoittaa mahdollisuutta sille, että sijoitetun summan arvo ei tulevaisuudessa ole yhtä suuri kuin se oli sijoitushetkellä. Inflaatoriski liittyy olennaisesti korkoriskiin, sillä inflaation kiihtyessä yleensä myös korkotason odotetaan nousevan. Tämän vuoksi sijoittajat pyrkivät kompensoimaan ostovoiman heikentymisen vaatimalla inflaatiopreemiota. Inflaation ennustaminen on vaikeaa mistä johtuu se, että mikään sijoituskohde ei ole riskitön. (Nikkinen ym. 2002, 29.)

4.3 Markkinariski

Markkinariskiä kutsutaan toisella nimellä myös systemaattiseksi riskiksi. Sijoituksen kokonaisriski muodostuu systemaattisesta sekä epäsystemaattisesta riskistä. Markkinariski on se osa riskiä, jota ei voida poistaa edes hajauttamalla. Markkinariskillä tarkoitetaan koko markkinoiden heilumisesta aiheutuvaa arvopaperin hinnan vaihtelua. Markkinariski syntyy sellaisista ulkopuolisista tekijöistä, joihin yritys ei itse voi vaikuttaa, kuten esimerkiksi talouden vaihtelut sekä muutokset talouden rakenteessa ja kuluttajakäyttäytymisessä. (Nikkinen ym. 2002, 29.)

4.4 Luottoriski

Luottoriskillä tarkoitetaan sellaista riskiä, jossa luotonottaja ei kykene maksamaan velkaansa liittyviä lainanlyhennyksiä eikä koronmaksuja. Sijoittajat pyrkivät karttamaan luottoriskiä, sillä pahimmassa tapauksessa sijoittaja voi menettää pääomansa sekä korot. Luottoriskin hallintaan ja määrittelyyn käytetään luottoluokituksia. (Anderson & Tuhkanen 2004, 36.) Luottoluokituksen määrittelyyn käytetään erilaisia malleja, kuten esimerkiksi rating-mallia. Rating-malli arvioi yrityksen kykyä selviytyä normaaliin liiketoimintaan liittyvistä velvoitteista sekä sen luottokelpoisuutta. Paras mahdollinen Rating-luokka on AAA ja huonoin taas C, joka tarkoittaa sitä, että yritys ei mitä todennäköisimmin pysty hoitamaan liiketoimintaansa liittyviä velvoitteita kuten lyhennyksiä ja koronmaksuja. (Bisnode.) Sijoittajan, joka välttää luottoriskiä tulisi näin ollen sijoittaa ainoastaan korkean luottoluokituksen saaneisiin yrityksiin (Anderson & Tuhkanen 2004, 37).

4.5 Valuuttariski

Valuuttariski ilmenee ainoastaan silloin kun sijoitetaan euroalueen ulkopuolelle. Eli esimerkiksi, jos sijoittaja ostaa osakkeita Tukholman pörssistä tulee hänen huomioda, että osakkeiden hinnat on määriteltä kruunuissa. Tämä voi aiheuttaa hämmennystä siitä, että millä kurssilla mahdolliset voitot ja pääomat vaihdetaan omaan valuuttaan takaisin. Valuuttakurssien muutosten vuoksi tätä tuottojen vaihtelua kutsutaan valuuttariskiksi. (Nikkinen ym. 2002, 30.)

5 Tutkimuksen toteutus

Opinnäytetyön tutkimuksen toteutuksessa käydään läpi tutkimuksessa käytetyt tutkimusmenetelmät, aineiston keruutapa sekä toteutus. Lopuksi tarkastellaan, miten aineistoa on käsitelty.

5.1 Tutkimusmenetelmä

Tämän opinnäytetyön tutkimusmenetelminä käytettiin sekä kvalitatiivista että kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Tässä tutkimuksessa nämä tutkimusmenetelmät täydentävät toisiaan. Kvalitatiivisessa eli laadullisessa tutkimuksessa on tarkoitus ymmärtää sekä

tulkita jonkin tietyn ilmiön esiintymisen syitä ja merkityksiä. Kvantitatiivista eli määrällistä tutkimusmenetelmää puolestaan käytetään silloin, kun halutaan kuvata jotakin ilmiötä, joka on rajattavissa ja mitattavissa. (Koivula & Suihko & Tyrväinen 2002, 22.) Tutkimukset eroavat esimerkiksi siten, että kvantitatiivisessa tutkimuksessa tutkittava joukko on paljon suurempi, kun taas kvalitatiivisissa tutkimuksissa tutkimusjoukko on suppeampi. (Heikkilä 2014).

Tehdyssä tutkimuksessa ei voitu sulkea pois kumpaakaan tutkimusmenetelmää, sillä tutkimuksessa selvitettiin esimerkiksi syitä siihen, miksi Metropolia Ammattikorkeakoulun sijoittamisesta kiinnostuneet opiskelijat eivät vielä sijoita. Tässä tutkimuksessa kvantitatiivinen menetelmä korostui kuitenkin enemmän, sillä Metropolia Ammattikorkeakoulun opiskelijoiden kiinnostusta sijoittamiseen kuvattiin mittausmenetelmillä, joista saatiin numeerisia tutkimusaineistoja (Vilpas).

5.2 Aineiston keruu ja toteutus

Kvantitatiiviselle tutkimukselle on ominaista, että tutkittava aineisto kerätään lomakehaastattelun avulla. Lomakehaastattelu sisältää usein ainoastaan strukturoituja eli niin sanottuja suljettuja kysymyksiä. (Vilpas.) Lomakehaastattelu voi myös sisältää muutamia avoimia kysymyksiä, jolloin vastaajat saavat itse päättää vastauksen. Lomakehaastattelu oli jokaiselle vastaajalle samanlainen ja suurimpaan osaan kysymyksistä vastaajat saivat valita valmiista vastausvaihtoehdoista itselleen sopivan vaihtoehdon. Joissakin kysymyksissä vastaajat saivat valita useamman vaihtoehdon.

Tutkimuksen kohdejoukkona eli perusjoukkona oli Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijat. Tutkimus haluttiin rajata tarkemmin koskemaan 18-30 -vuotiaita opiskelijoita ja tässä tutkimuksessa heidät luokitellaan nuoriksi. Tutkimukseen valittiin ainoastaan liiketalouden opiskelijat, sillä tutkimuksen toteutus suuremmalla perusjoukolla olisi ollut ajallisesti haasteellista.

Tämän opinnäytetyön lomakehaastattelut toteutettiin maaliskuussa 2017. Lomakehaastatteluun (Liite 1) laadittiin 19 tarkkaan harkittua kysymystä. Kysymykset muotoiltiin siten, että päätutkimusongelmaan: ovatko liiketaloutta opiskelevat nuoret kiinnostuneita sijoittamisesta, saadaa vastauksia. Lomakehaastatteluun valittujen kysymysten haluttiin muodostavan eheä kokonaisuus teoriaosuuden kanssa. Lisäksi kysymyksillä pyrittiin saamaan vastauksia opinnäytetyön tarkentaviin tutkimuskysymyksiin.

Lomakehaastattelu tehtiin Metropolian e-lomake pohjaan. Tähän päädyttiin sen vuoksi, sillä kyselyssä haluttiin ottaa huomioon vastaajat, jotka sijoittavat sekä vastaajat, jotka eivät sijoita. E-lomakkeen avulla kysymykset pystyttiin ryhmittelemään omille sivuille siten, että esimerkiksi vastaajat, jotka eivät sijoita pystyivät helposti siirtymään sijoittavien henkilöiden kysymysten yli. E-lomake valittiin myös sen vuoksi, koska sen linkki on helppo lähettää tutkittavalle joukolle sähköpostin liitetiedostona.

Lomakkeen ensimmäisellä ja toisella sivuilla (Liite 1) oli taustakysymyksiä sekä kysymyksiä tietämyksestä/kiinnostuksesta sijoittamiseen kaikille vastaajille. Kolmannella sivulla oli kysymyksiä ainoastaan henkilöille, jotka sijoittavat. Neljännellä sivulla puolestaan oli kysymyksiä henkilöille, jotka eivät sijoita. Viimeisellä sivulla oli vielä muutama kysymys kaikille vastaajille. Vastaajille oli annettu ohjeita E-lomakkeen täyttämistä varten, jotta se olisi ollut mahdollisimman helppoa ja yksinkertaista.

Lomakehaastattelu lähetettiin noin 400 Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijalle. Sähköpostin lähetyksessä minua auttoi opinto-ohjaajamme, joka lähetti laatimani sähköpostin kaikille päiväpuolen liiketalouden opiskelijoille. Kysely lähetettiin vain päiväpuolen opiskelijoille, sillä useampi iltapuolella liiketaloutta opiskeleva on tutkimukseen valitsemaani ikäjoukkoa vanhempi. Mikäli kysely olisi haluttu lähettää muiden Metropolia Ammattikorkeakoulun koulutusohjelmien opiskelijoille, olisi siihen mahdollisesti tarvittu erillinen lupa ja aikataulun vuoksi heidät päätettiin jättää tutkittavasta joukosta pois.

Kysely lähetettiin kohdejoukolle 2.3.2017. Vastausaikaa kyselyyn annettiin kahdeksan päivää. Kolmena ensimmäisenä päivänä vastauksia oli tullut jo yli 50. Kyselyn päätyttyä vastauksia oltiin saatu 84. Hyvä vastausmäärä kyselyyn oli noin 100 kappaletta, joten jouduin vielä erikseen pyytämään samalla kurssilla käyviä opiskelijoita vastaamaan kyselyyn. Tämän jälkeen vastauksia saatiin tasan 100 kappaletta, joka oli riittävä määrä tutkimukseen.

5.3 Aineiston käsittely

Aineistoa käsiteltiin SPSS-ohjelmiston sekä Excelin avulla. SPSS-ohjelmisto on tarkoitettu tilastolliseen tietojenkäsittelyyn ja se on erinomainen työkalu kvantitatiivisen tutkimuksen tekijälle (SPSS-alkeisopas). SPSS-ohjelmiston käyttö valittiin sen vuoksi, sillä

Metropolian e-lomake pohjaan tehdyn kyselylomakkeen pystyi helposti siirtämään suoraan SPSS-ohjelmaan. Tuloksia analysoitiin ensin SPSS-ohjelmistolla, sillä sen avulla pystyi tekemään erilaisia taulukoita kyselylomakkeesta saaduista vastauksista. Tämän jälkeen SPSS-ohjelmistossa tehdyt taulukot siirrettiin Exceliin, jotta taulukoista saatiin tehtyä kaavioita. SPSS-ohjelmistolla olisi myös pystynyt tekemään samat taulukot kuin Excelillä. Ulkonäöllisistä syistä kaaviot päätettiin tehdä Excelillä. Tutkimustulosten havainnollistamiseen käytetään sekä SPSS-ohjelmiston taulukoita, että Excelillä tehtyjä kaavioita.

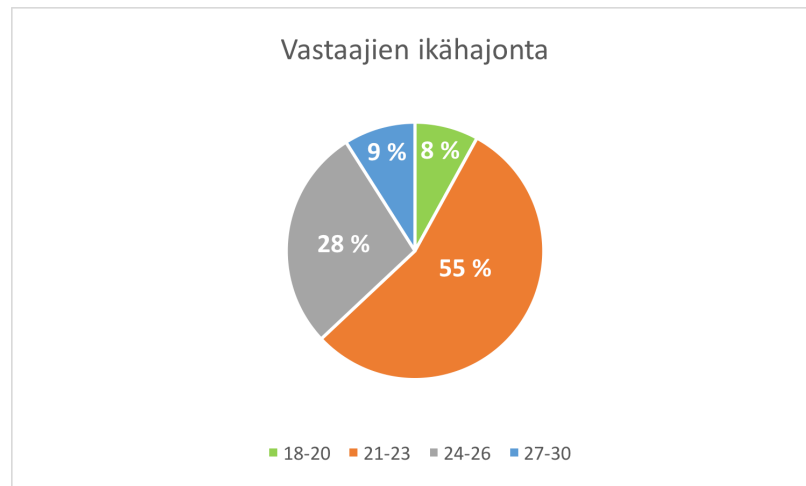
6 Tutkimustulokset

Ensimmäisessä alaluvussa 6.1 käsitellään taustatietoja vastaajista. Taustamuuttujina tutkimuksessa käytettiin ikää, sukupuolta, opintojen suuntautumisvalintaa sekä työllisyyttä. Toisessa alaluvussa 6.2 käydään läpi vastaajien kiinnostusta sekä tietämystä sijoittamiseen. Lisäksi perehdytään, mistä nuoret ovat saaneet tietoa sijoittamisesta.

Alaluvussa 6.3 tarkastellaan liiketalouden opiskelijoiden sijoittamista. Kuinka moni opiskelija sijoittaa, mihin he sijoittavat sekä syitä siihen, miksi henkilöt, jotka ovat kiinnostuneet sijoittamisesta eivät sijoita. Alaluvussa 6.4 käydään läpi liiketalouden opiskelijoiden suhtautumista sijoitustuotteiden tarjoajiin. Viimeisessä alaluvussa 6.5 käsitellään opiskelijoiden riskinottohalua.

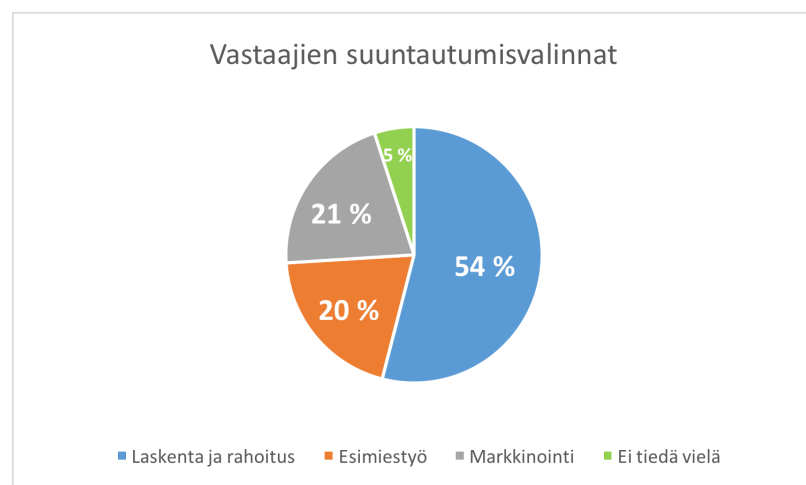
6.1 Vastaajien taustatiedot

Vastauksia kyselyyn tuli yhteensä 100 kappaletta. Naiset vastasivat kyselyyn hieman aktiivisemmin kuin miehet, sillä vastaajista 60 prosenttia oli naisia ja 40 prosenttia miehiä. Kysely oli suunnattu 18-30 –vuotiaille. Alla olevasta kuviosta 5 voidaan nähdä, että vastaajista 55 prosenttia on iältään 21-23 –vuotiaita. Vähiten vastauksia tuli henkilöiltä, jotka olivat iältään 18-20 vuotiaita. Keskiarvoksi vastaajien iästä muodostui 25 –vuotta.



Kuvio 5. Vastaajien ikähajonta.

Kyselyssä tiedusteltiin vastaajien opintojen suuntautumisvalintaa ja Metropolia Ammatikorkeakoulussa ne ovat laskenta ja rahoitus, esimiestyö sekä markkinointi. Vastausvaihtoehtoihin lisättiin myös vaihtoehto ”en tiedä vielä”, sillä kyselyssä haluttiin huomioida myös ensimmäisen vuoden opiskelijat, jotka eivät ole vielä varmoja suuntautumisvalinnastaan. Alla olevasta kuviosta 6 voidaan todeta, että 54 prosenttia vastaajista oli valinnut suuntautumisvalinnakseen laskennan ja rahoituksen. Esimiestyön oli valinnut 20 prosenttia ja markkinoinnin puolestaan 21 prosenttia. Viisi prosenttia vastaajista ei vielä tiennyt suuntautumisvalintaansa. Vastauksia odotettiin tulevan eniten laskennan ja rahoituksen opiskelijoilta, sillä opinnäytetyön aihe liittyy vahvasti rahoitukseen.



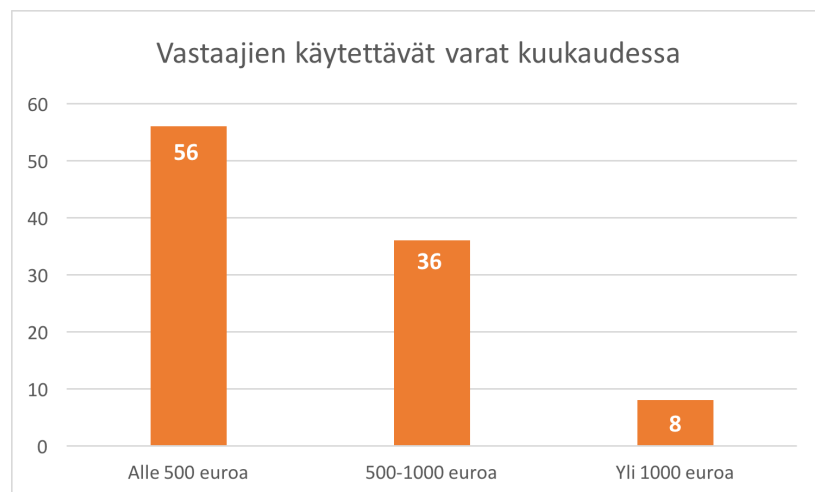
Kuvio 6. Vastaajien opintojen suuntautumisvalinnat.

Kyselyssä haluttiin tietää vastaajien työllisyystilanteesta. Vastaajista 69 prosenttia työskenteli opintojensa ohella ja 31 prosenttia puolestaan ei työskentele opintojensa ohella. Alla olevasta taulukosta 2 voidaan nähdä, miten työllistyminen jakautui sukupuolen mukaan. Naisista 45 prosenttia työskenteli opintojen ohella ja miehistä 24 prosenttia. Miehistä 16 prosenttia sekä naisista 15 prosenttia ei työskentele opintojensa ohella. Työsäköyviä oli eniten ikähaarukassa 21-23-vuotiaat ja vähiten 18-20-vuotiaissa. Tämä johtuu siitä, että vastaajista suurin osa oli iältään 21-23-vuotiaita.

Taulukko 2. Työllisyystilanne sukupuolen mukaan.

Työskenteletkö opintojesi ohella?		
Sukupuoli	Kyllä	En
Mies	24	16
Nainen	45	15

Työllisyystilanteen lisäksi vastaajilta kysyttiin heidän varallisuudestaan. Eli kuinka paljon heille jää käyttörahaa kuukaudessa. Tätä lähdettiin tutkimaan sen vuoksi, sillä haluttiin tietää, olisivatko kyselyyn vastanneet nuoret potentiaalinen kohdejoukko sijoitustuotteiden tarjoajien näkökulmasta.

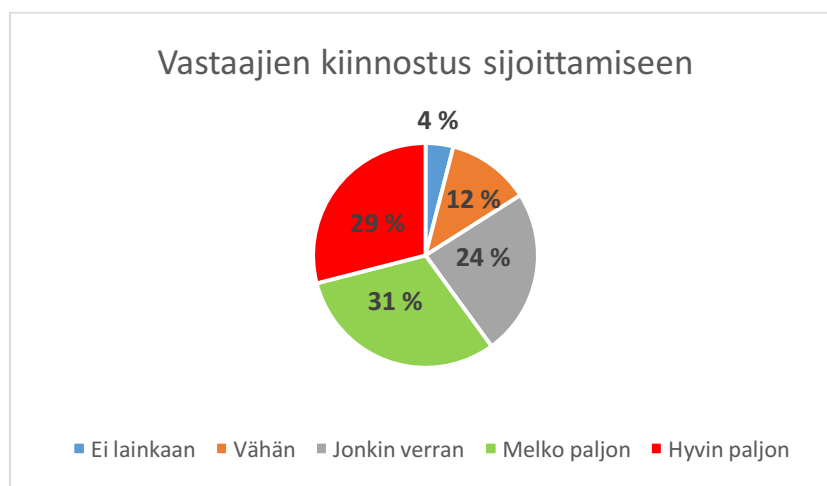


Kuvio 7. Vastaajien käytettävät varat kuukaudessa.

Yllä olevasta kuviosta 7 voidaan todeta, että 56 prosentille vastaajista jää käyttörahaa alle 500 euroa kuukaudessa. Ainoastaan 8 prosentille jää yli 1000 euroa käyttörahaa kuukaudessa.

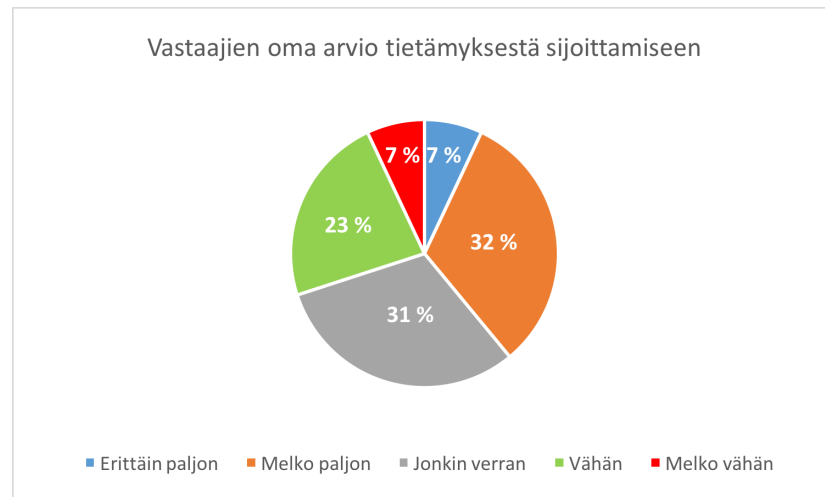
6.2 Liiketalouden opiskelijoiden kiinnostus ja tietämys sijoittamiseen

Vastaajilta kysyttiin, kuinka kiinnostuneita he ovat sijoittamisesta asteikolla 1-5. Vastausvaihtoehdot olivat 1= en lainkaan, 2= vähän, 3= jonkin verran, 4= melko paljon ja 5= hyvin paljon. Alla olevasta Kuviosta 8 voidaan havaita, että pääosin Metropolia Ammatikorkeakoulun liiketalouden opiskelijat ovat kiinnostuneita sijoittamisesta. Vain neljä prosenttia vastaajista vastasi, että sijoittaminen ei kiinnosta lainkaan. Vastaajista 12 prosenttia kiinnostaa sijoittaminen vähän. Vastaukset ”jonkin verran” 24 prosenttia, ”melko paljon” 31 prosenttia sekä ”hyvin paljon” 29 prosenttia jakautuivat melko tasaisesti.



Kuvio 8. Vastaajien kiinnostus sijoittamiseen.

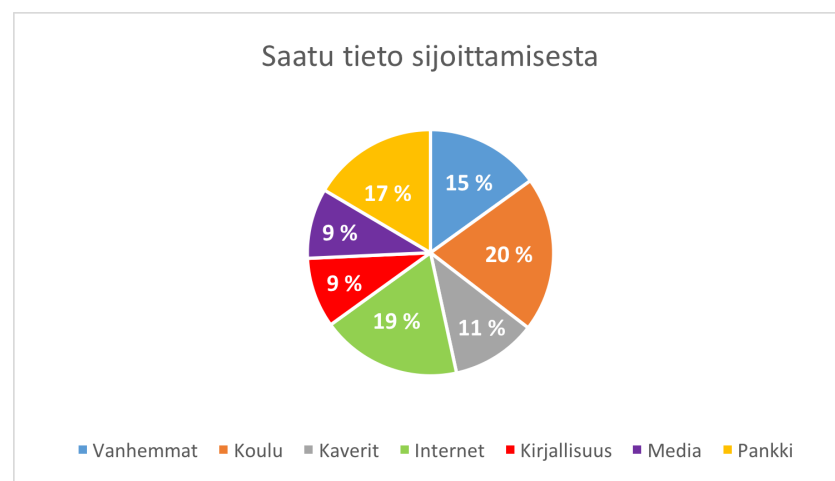
Vastaajilta tiedusteltiin myös, kuinka paljon he kokevat tietävänsä sijoittamisesta verrattuna heidän oman ikäisiinsä. Vastausvaihtoehdot olivat erittäin paljon, melko paljon, jonkin verran, vähän ja melko vähän.



Kuvio 9. Vastaajien oma arvio tietämyksestä sijoittamiseen.

Yllä olevasta kuviosta 9 voidaan havaita, että reilu kolmannes vastaajista eli 32 prosenttia koki tietävänsä sijoittamisesta melko paljon. 31 prosenttia vastaajista koki tietävänsä sijoittamisesta jonkin verran ja 23 prosenttia vähän. Ainoastaan 7 prosenttia koki tietävänsä sijoittamisesta erittäin paljon sekä melko vähän. Lisäksi tutkittiin, miten vastaukset jakautuivat sukupuolen mukaan. Tässä tuodaan esille kohdat, jotka keräsivät eniten vastauksia. Naisista 20 prosenttia vastasi tietävänsä sijoittamisesta vähän. Miehistä puolestaan 17 prosenttia vastasi tietävänsä sijoittamisesta melko paljon.

Kyselylomakkeessa tiedusteltiin, mistä nuoret ovat saaneet tietoa sijoittamisesta. Kysymys oli monivalintakysymys, joten vastaajat saivat valita useampia vaihtoehtoja.

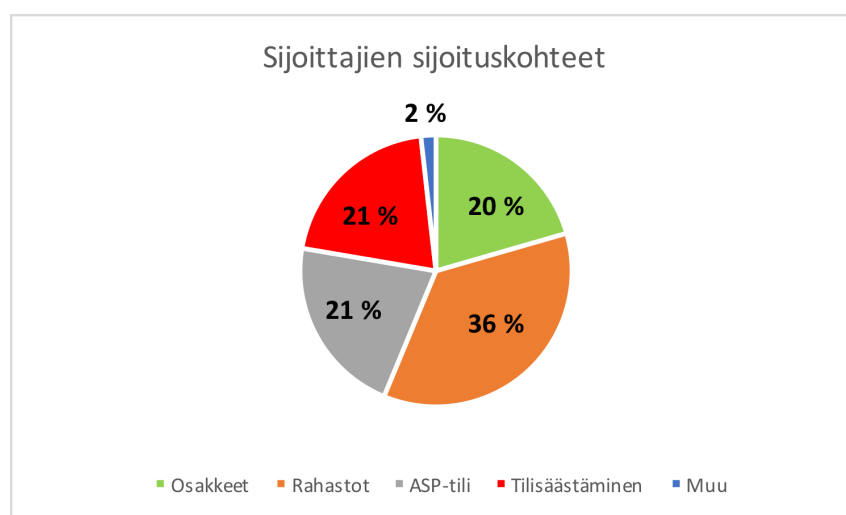


Kuvio 10. Saatu tieto sijoittamisesta.

Tässä on otettava huomioon, että kysymys oli suunnattu henkilöille, jotka sijoittavat. Yllä olevasta kuviosta 10 voidaan havaita, että sijoittavat opiskelijat ovat saaneet eniten tietoa sijoittamisesta koulusta. Vastaajista 19 prosenttia oli saanut tietoa Internetistä, 17 prosenttia pankista, 15 prosenttia vanhemmilta sekä 11 prosenttia kavereilta. Koulusta, Internetistä, pankista sekä vanhemmilta saatu tieto keräsi lähes samat määrät vastauksia. Sijoittavat opiskelijat ovat saaneet vähiten tietoa mediasta sekä kirjallisuudesta.

6.3 Liiketalouden opiskelijoiden sijoittaminen

Liiketalouden opiskelijoista 53 prosenttia vastasi sijoittavansa tällä hetkellä ja tässä tutkimuksessa heitä kutsutaan sijoittajiksi. Vastaajista 47 prosenttia vastasi, että ei sijoita tällä hetkellä. Henkilöitä, jotka eivät sijoita kutsutaan tässä tutkimuksessa puolestaan mahdollisiksi sijoittajiksi. Sijoittavista henkilöistä 60 prosenttia oli valinnut suuntautumisvalinnakseen laskennan ja rahoituksen, 22 prosenttia markkinoinnin ja 18 prosenttia esi-
miestyön. Sijoittajista 39 prosenttia vastasi työskentelevänsä opintojensa ohella ja 13 prosenttia puolestaan ei työskentele opintojensa ohella.



Kuvio 11. Sijoittajien sijoituskohteet.

Sijoittajilta tiedusteltiin heidän sijoituskohteitaan. Yllä olevasta kuviosta 11 voidaan todeta, että suurin osa sijoittajista sijoittaa rahastoihin. Osakkeet, asuntosäästötili sekä tilisäästäminen saivat lähes samat määrät vastauksia. Sijoittajista kaksi prosenttia vastasi sijoittavansa johonkin muuhun ja he olivat tarkentaneet sijoittavansa ETF-rahastoihin.

Sijoittajista suurin osa 34 prosenttia vastasi tavoittelevansa sijoittamisella tuottoa rahoilleen. 31 prosenttia sijoittajista puolestaan vastasi säästävänsä rahaa sijoittamalla. Sijoittajista 18 prosenttia vastasi sijoittavansa, koska se on mielenkiintoista ja 16 prosenttia toivoi rikastuvansa sijoittamisen avulla. Yksi vastaajista vastasi tavoittelevansa jotakin muuta ja hän toivoi saavansa ASP-lainaa. Kysymys numero 11 ”Mitä tavoittelet sijoittamisella?” oli monivalintakysymys, joten sijoittajilla oli valittavanaan monta eri tavoitetta.

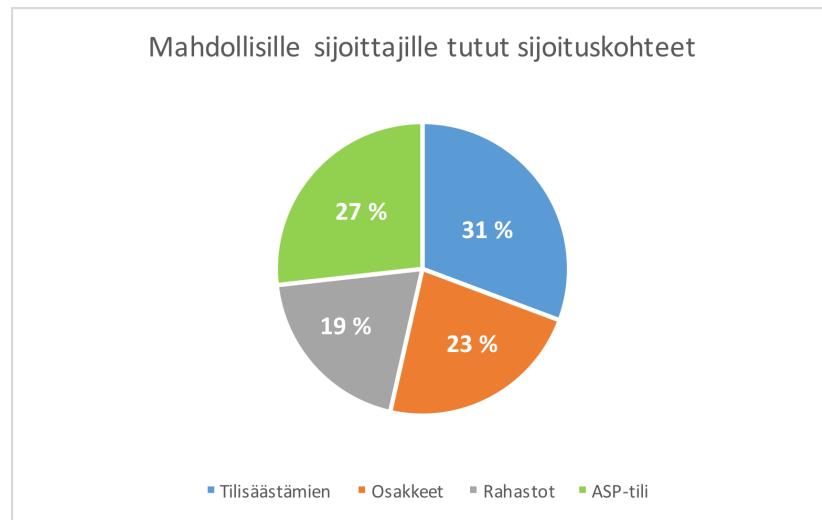
Mahdollisilta sijoittajilta kysyttiin syitä, miksi he eivät sijoita. Tätä tutkittiin sen vuoksi, sillä haluttiin tietää miksi sijoittamisesta kiinnostuneet henkilöt eivät vielä sijoita. Tutkimukseen osallistuvia henkilöitä, jotka eivät vielä sijoita voidaan pitää mahdollisina sijoittajina, sillä vain 5 kappaletta 47 vastaajasta ilmoitti, että sijoittaminen ei kiinnosta lainkaan.



Kuvio 12. Syitä miksi mahdolliset sijoittajat eivät sijoita.

Yllä olevasta kuviosta 12 voidaan todeta, että suurin syy mahdollisille sijoittajille olla sijoittamatta on se, että heillä ei ole tarpeeksi tietoa sijoittamisesta. Mahdollisista sijoittajista 35 prosenttia vastasi, että heillä ei ole ylimääräistä rahaa ja 17 prosenttia puolestaan ei kokenut sijoittamista ajankohtaiseksi tällä hetkellä. Kolme prosenttia mahdollisista sijoittajista vastasi jokin muu syy. Nämä syyt olivat sopivan sijoituskohteen sekä helpon kanavan löytäminen sijoittamiselle. Kyselylomakkeen kysymys numero 12 ”miksi et sijoita?” oli monivalintakysymys, joten vastaajat saivat valita useampia syitä. Mahdollisilta sijoittajilta tiedusteltiin, mikä saisi heidät sijoittamaan tulevaisuudessa. Vastaajista 37 prosenttia ilmoitti, että sijoittaisi, kun on saanut enemmän tietoa siitä ja 36 prosenttia vastaajista sijoittaisi, kun heillä on parempi taloudellinen tilanne. Mahdollisista sijoittajista

26 prosenttia sanoi olevansa kiinnostuneita sijoittamaan tulevaisuudessa. Vastausvaihtoehtoisissa oli myös valittavana kohta ”en halua sijoittaa edes tulevaisuudessa”, kukaan mahdollisista sijoittajista ei valinnut tätä vaihtoehtoa.



Kuvio 13. Mahdollisille sijoittajille tutut sijoituskohteet.

Mahdollisilta sijoittajilta tiedusteltiin heille tuttuja sijoituskohteita. Yllä olevasta kuviosta 13 voidaan havaita, että mahdolliset sijoittajat pitivät tutuimpina sijoituskohteina tilisäästämistä sekä ASP-tiliä. Vastaajista 23 prosenttia piti osakkeita itselleen tuttuina sijoituskohteina ja rahastoja ainoastaan 19 prosenttia.

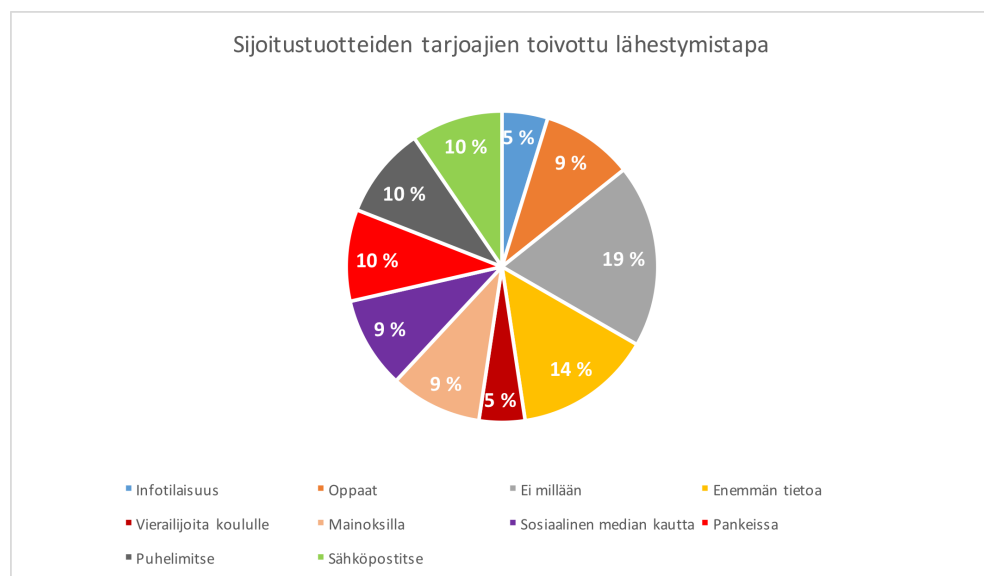
Taulukko 3. Vastaajien ylimääräisen 3000 euron käyttötarkoitus.

18. Mikäli saisit ylimääräistä rahaa 3000 euroa, miten käyttäisit ne?	Frekvenssi	Prosentti
Ostaisin itselleni jotakin kivaa	10	10 %
Säästäisin rahat	35	35 %
Sijoittaisin rahat	38	38 %
Jotenkin muuten, miten?	17	17 %
Yhteensä	100	100 %

Kaikilta vastaajilta kysyttiin, mikäli he saisivat 3000 euroa ylimääräistä rahaa, miten he käyttäisivät ne. Kysymyksen tarkoituksena oli saada selville, että tuleeko liiketalouden opiskelijoille mieleen sijoittaminen tällaisessa tilanteessa. Yllä olevasta taulukosta 3 voidaan todeta, että 38 prosenttia vastaajista sijoittaisi rahat ja 35 prosenttia puolestaan säästäisi rahat. Ainoastaan 10 prosenttia vastaajista ilmoitti, että ostaisi ylimääräisillä rahoilla itselleen jotakin kivaa. Vastaajista 17 prosenttia käyttäisi rahat jotenkin muuten. Kysymyksessä vastaajilla oli valittavanaan ainoastaan yksi vaihtoehto. Tämän vuoksi lähes kaikki 17 prosenttia, jotka vastasivat käyttävänsä rahat jotenkin muuten, kertoivat, että sijoittaisi osan rahoista ja osan säästäisi. Moni vastaajista kertoi, että käyttäisi rahat kaikkiin taulukossa 3 mainittuun asiaan. Muutama vastaaja ilmoitti haluavansa sijoittamisen ja säästämisen lisäksi käyttää rahat matkustamiseen.

6.4 Liiketalouden opiskelijat ja sijoitustuotteiden tarjoajat

Kyselyssä tutkittiin, haluaisivatko mahdolliset sijoittajat sijoitustuotteiden tarjoajien kannustavan heitä sijoittamaan. Vastaajista 60 prosenttia vastasi, että eivät halua sijoitustuotteiden tarjoajien lähestyvän heitä. 40 prosenttia puolestaan vastasivat, että haluaisivat.



Kuvio 14. Sijoitustuotteiden tarjoajien toivottu lähestymistapa.

Mahdollisilta sijoittajilta tiedusteltiin, millä tapaa he haluaisivat sijoitustuotteiden tarjoajien lähestyvän heitä. Kysymys tehtiin avoimeksi, jotta vastaajat saisivat itse kertoa,

miten haluaisivat heitä lähestyttävän. Vastaajista 19 prosenttia ilmoitti, että ei halua sijoitustuotteiden tarjoajien lähestyvän heitä lainkaan. Vastaajista 14 prosenttia kertoi haluavansa enemmän tietoa sijoittamisesta, mutta eivät kertoneet mitään konkreettista lähestymistapaa. Mainokset, sosiaalinen media, pankit, puhelin, sähköposti sekä erilaiset oppaat mainittiin 9- 10 prosentissa vastauksista. Muutamat vastaajista toivoivat vierailijoita koululle sekä infotilaisuuksia sijoittamisesta. Vastaajat kertoivat haluavansa erilaisia vaihtoehtoja sijoittamiseen sekä, että sijoitustuotteiden tarjoajat tarjoaisivat palveluitaan ymmärrettävästi. Vastaajat myös korostivat, että eivät halua sijoitustuotteiden tarjoajien painostavan heitä sijoittamaan.

6.5 Liiketalouden opiskelijoiden riskinottohalu

Kaikilta vastaajilta tiedusteltiin heidän riskinottohaluaan. Alla olevasta taulukosta 4 voidaan havaita, että vastaajista 36 prosenttia vastasi olevansa valmis ottamaan riskiä, vaikka alkuperäinen pääoma pienenesi osittain paremman tuoton toivossa. 35 prosenttia puolestaan vastasi tavoittelevansa parempaa tuottoa pienellä riskillä eikä alkuperäisen pääoman pieneminen ole mahdoton ajatus. Vastaajista 21 prosenttia ei halua ottaa riskiä, joten he tyytyvät pieneen tuottoon. Vain kahdeksan prosenttia vastaajista oli valmiita ottamaan paljon riskiä, jotta saisivat hyvän tuoton. Näille vastaajille alkuperäisen pääoman merkittävä pieneminen ei ole ongelma.

Taulukko 4. Vastaajien riskinottohalu.

		Summa
Oletko valmis ottamaan riskiä? Mikä näistä vaihtoehtoista kuvaa sinua parhaiten?	1. Tavoittelen hyvää tuottoa suurella riskillä. Alkuperäisen pääomani merkittävä pieneminen ei ole ongelma.	8
	2. Olen valmis ottamaan riskin alkuperäisen pääoman osittaisesta pienemisestä parempaa tuottoa tavoitellessani.	36
	3. Tavoittelen parempaa tuottoa pienellä riskillä. Riski alkuperäisen pääomani pienemisestä parempaa tuottoa tavoitellessani ei ole mahdoton ajatus.	35
	4. En halua ottaa riskiä, joten tyydyn pieneen tuottoon. Hankittu pääomani ei saa pienentyä sijoitusten arvonalenemisen vuoksi.	21

Vastauksia vertailtiin myös sijoittajien ja mahdollisten sijoittajien välillä. Sijoittajista neljännes oli valmis ottamaan riskin alkuperäisen pääoman osittaisesta pienenemisestä. Vain 5 prosenttia sijoittajista ei halua ottaa riskiä lainkaan. Mahdollisista sijoittajista 19 prosentille alkuperäisen pääoman pieneneminen ei ole mahdoton ajatus. Mahdollisista sijoittajista 16 prosenttia ei halua ottaa riskiä lainkaan.

7 Loppupäätelmät

7.1 Johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoiden kiinnostusta sijoittamiseen. Tutkimuksella lähdettiin hakemaan vastauksia opinnäytetyössä aiemmin esiin tulleetseen tutkimusongelmaan: ovatko liiketaloutta opiskelevat nuoret kiinnostuneita sijoittamisesta sekä tutkimuskysymyksiin.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että suurin osa Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoista on kiinnostunut sijoittamisesta. Yli puolet tutkimukseen osallistuvista sijoittaa tällä hetkellä. Opiskelijoita, jotka eivät vielä sijoita, voidaan pitää kiinnostuneina sijoittamisesta, sillä vain viisi heistä ilmoitti, että sijoittaminen ei kiinnosta lainkaan. Opiskelijat kokivat tietävänsä sijoittamisesta melko paljon verrattuna muihin oman ikäisiinsä. Sijoittavat henkilöt olivat saaneet eniten tietoa sijoittamisesta koulusta, jonka selittää se, että vastaajista suurin osa oli valinnut suuntautumisvalinnakseen laskennan ja rahoituksen. Sijoittavien henkilöiden suosituin sijoituskohte oli rahastot. Rahastojen suosiota voidaan selittää sillä, että ne ovat melko helppoja sijoituskohteita henkilöille, joilla ei ole vielä paljon kokemusta sijoittamisesta. Moni sijoittavista myös säästää rahaa asuntosäästötilille sekä tavalliselle säästötilille. Yllätykseksi tuli se, että sijoittavista 20 % sijoittaa osakkeisiin. Tätä kuitenkin selittää se, että suurin osa sijoittajista tavoittelee tuottoa sijoittamisella. Osakkeista on mahdollisuus saada hyvät tuotot, mutta sijoittajan tulee olla valmis myös ottamaan riskiä.

Taloudellisen tilanteen kannalta opiskelijoilla olisi mahdollisuus sijoittaa, mikäli he niin haluavat. Suurin osa opiskelijoista käy töissä opintojensa ohella, mutta kuukaudessa

käytettävät varat jäävät silti melko pieniksi. Suurimmalle osalle vastaajista jää käyttörahaa kuukaudessa alle 500 euroa, joka ei ole kovin suuri summa sijoittamista ajatellen. Tällaisesta summasta voisi jäädä mahdollisesti rahaa pieniin kuukausisijoituksiin. Elämäntilanne vaikuttaa monen sijoituspäätökseen, sillä useat sijoittamisesta tietämättömät oletettavasti ajattelevat sen vaativan paljon pääomaa. Opintojen suuntautumisvalinta vaikuttaa selvästi sijoituspäätökseen, sillä sijoittavista henkilöistä 60 % oli valinnut suuntautumisvalinnakseen laskennan ja rahoituksen. Näin ollen heillä voidaan olettaa olevan enemmän tietoa sijoittamisesta, joka tekee sijoittamisesta helpompaa ja mielenkiintoa siihen löytyy enemmän.

Suurin este henkilöille, jotka eivät vielä sijoita on se, että heillä ei ole tarpeeksi tietoa sijoittamisesta. Toinen iso este on se, että heillä ei ole ylimääräistä rahaa. Sijoittamisesta kiinnostuneet henkilöt sijoittaisivat tulevaisuudessa, mikäli saisivat siitä enemmän tietoa tai kun heidän taloudellinen tilanteensa olisi parempi. Opiskelijoille, jotka eivät vielä sijoita, tutuimpia sijoituskohteita olivat asuntosäästötili sekä tilisäästäminen. Tuntemattomampia sijoituskohteita olivat rahastot ja osakkeet, jotka vaativat jonkinasteista tietämystä sijoittamisesta. Olikin odotettavaa, että tutuimmat sijoituskohteet heille olivat asuntosäästötili sekä tilisäästäminen.

Moni opiskelijoista ei halunnut, että sijoitustuotteiden tarjoajat lähestyisivät heitä. Tämä ei tullut yllätyksenä, sillä moni opiskelijoista halusi itse lähestyä sijoitustuotteiden tarjoajia, kun kokevat sijoittamisen ajankohtaiseksi. Opiskelijoilla oli mahdollisuus kertoa, kuinka haluaisivat sijoitustuotteiden tarjoajien lähestyvän heitä. Opiskelijat mainitsivat mieluisimmiksi lähestymistavoiksi mainokset, sosiaalisen median, pankit, puhelimen, sähköpostin sekä erilaiset oppaat. Muutama opiskelija toivoi vierailijoita koululle sekä infotilaisuuksia sijoittamisesta. Koululle saapuvat vieraat voisivat olla erittäin hyvä keino lähestyä opiskelijoita sijoitusmielessä. Tällöin myös markkinoinnin ja esimiestyön opiskelijoilla olisi mahdollisuus saada tietoa sijoittamisesta, sillä kiinnostusta siihen löytyy. Saatuaan hieman tietoa sijoittamisesta opiskelijat saattaisivat kiinnostua siitä enemmän ja ryhtyä sijoittajiksi.

Sijoitustuotteiden tarjoajien näkökulmasta Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoita voidaan pitää potentiaalisina sijoittajina. Opiskelijoilta löytyy kiinnostusta sijoittamiseen, sillä 73 prosenttia vastaajista sijoittaisi tai säästäisi rahat, mikäli he saisivat 3000 euroa ylimääräistä rahaa. Opiskelijat ovat myös valmiita ottamaan riskiä

sijoituksissaan. Suurimman osan riskinsietokyky oli kohtuullinen tai matala. Tämä tarkoittaa sitä, että opiskelijat eivät pelkää ottaa riskiä tavoitellessaan parempaa tuottoa, vaikka alkuperäinen pääoma pienenisi hieman. Opiskelijoilta löytyy myös halua saada tietoa sijoittamisesta. Moni opiskelijoista varmasti sijoittaisi, mikäli saisivat jotakin kannavaa pitkin enemmän tietoa siitä. Kaikkien edellä mainittujen perusteella sijoitustuotteiden tarjoajien tulisi kehittää enemmän nuorille suunnattuja sijoitustuotteita. Nuorille suunnatuissa sijoitustuotteissa tulisi ottaa huomioon palveluiden sopivuus, sekä sijoitustuotteista kertominen ymmärrettävästi.

7.2 Validiteetti

Validiteetilla tarkoitetaan pätevyyttä tutkimustulosten näkökulmasta. Eli kuinka hyvin käytetty tutkimusmenetelmä mittaa sitä, mitä sen avulla on tarkoitus mitata. Validiteettia voidaan pitää hyvänä silloin, kun tutkimuksessa käytetyt kysymykset, kohderyhmä sekä mittarit ovat oikeat. Tutkimusmenetelmän validiteettia voidaan tarkastella sisäisen validiteetin, ulkoisen validiteetin sekä sisältövaliditeetin kannalta. Sisäinen validiteetti tarkastelee tutkimuksen syy- seuraussuhteiden johdonmukaisuutta sekä esimerkiksi valittujen mittareiden pätevyyttä ja tutkimusryhmän mahdollisia sisäisiä vinoumia. Ulkoisella validiteetilla tarkoitetaan tutkimuksen tulosten yleistettävyyttä. Sisältö- eli aineistovaliditeetti kuvastaa vertailukelpoisuutta tutkimustulosten ja systemaattisten johtopäätösten välillä. (Hiltunen 2009).

Sisäisen validiteetin kannalta tutkimuksessa olisi ollut joitakin parannuksen kohteita. Tutkimuksessa ei ollut käytössä mitään vakiintuneita mittareita, sillä tutkimus itsessään toimi työssä käytettävänä mittarina. Mittarin validiteettia heikensi lomakehaastattelun kysymystenasettelu, sillä tuloksista ilmeni niiden olevan epäselvä. Lomakehaastattelun kysymykset oltiin asetettu siten, että sijoittaville opiskelijoille oli omia kysymyksiä omalla sivulla ja opiskelijoille, jotka eivät puolestaan toisella sivulla. Tuloksia analysoidessa ilmeni, että jotkut sijoittavat opiskelijat olivat vastanneet myös ei sijoittaville opiskelijoille tarkoitettuihin kysymyksiin. Tämä tuli ottaa huomioon tutkimustuloksia analysoitaessa. Se ei kuitenkaan väärentänyt tutkimustuloksia, mutta teki analysoinnista hieman työläämpää. Lomakehaastattelun täyttöön oli annettu ohjeita, mutta niiden olisi pitänyt olla selkeämmät.

Tutkimusryhmä oli tarkkaan harkittu ja sen vuoksi se koostui ainoastaan liiketalouden opiskelijoista. Tutkimusryhmässä voidaan ajatella olleen sisäisiä vinoumia, sillä otoksessa oli vain liiketalouden opiskelijat eikä esimerkiksi kaikki suomen nuoret. Tämä vaikuttaa tutkimustulosten yleistettävyyteen. Jonka seurauksena ulkoinen validiteetti on melko heikko, jos ajatellaan, että tutkimus yleistettäisiin koskemaan kaikkia nuoria. Ulkoinen validiteetti tutkimuksessani on kuitenkin mielestäni hyvä, sillä tulokset voidaan yleistää koskemaan liiketalouden opiskelijoita. Sisältövaliditeetti on hyvä, sillä kerätty data sekä johtopäätökset toimivat yhteen ja ne ovat luettavissa johtopäätöksistä.

Kokonaisuudessaan tutkimusta voidaan pitää validina, sillä se mittaa juuri sitä mitä sillä haluttiinkin mitata. Käytetyt kysymykset olivat hyvin muotoiltu ja niistä saatiin vastauksia tutkimuksessa esitettyyn tutkimusongelmaan sekä tutkimuskysymyksiin.

7.3 Reliabiliteetti

Reliabiliteetilla eli luotettavuudella tarkoitetaan tutkimustulosten toistettavuutta. Mittaus on reliaabeli, mikäli tutkimus tuottaa lähes samat tulokset toistomittauksella. Reliabiliteetti jaetaan kahteen osatekijään stabiliteettiin ja konsistenssiin. Molempien stabiliteetin sekä konsistenssin ei tarvitse olla hyviä, jotta tutkimus tuottaisi johdonmukaisia tuloksia. Esimerkiksi hyvä stabiliteetti, mutta huono konsistenssi voi silti tuottaa johdonmukaisia tuloksia. Tämä tarkoittaa sitä, että mittarin on oltava myös validi, jotta tutkimustulokset ovat luotettavia. Mittarin stabiliteetilla tarkoitetaan sitä, että voidaanko tutkimuskysymyksiä mahdollisesti käyttää myöhemmin uudelleen. Mittarin konsistenssilla eli yhtenäisyydellä puolestaan tarkoitetaan sitä, että mikäli tutkimus jaettaisiin kahteen osaan, mittaisivatko ne samaa asiaa. Tutkimus voi sisältää täysin eri asioita mittaavia muuttujia, jotka kuitenkin korreloivat keskenään. (Hiltunen 2009).

Tutkimuksen mittarin stabiliteetti oli ihan hyvä, sillä tutkimuskysymyksiä voitaisiin käyttää myöhemmin uudelleen. Mikäli tutkimuskysymyksiä käytettäisiin uudelleen tulisi siinä ottaa huomioon kysymysten asettelu, jotta sisäinen validiteetti tutkimuksessa paranisi. Mittarin konsistenssia on haasteellista arvioida, sillä jos tutkimukseni kysymykset jaettaisiin kahteen osaan ne eivät mittaisi samaa asiaa. Tutkimukseni sisälsi eri asioita mittaavia muuttujia, jotka korreloivat keskenään ja tämän vuoksi niitä tulee tarkastella yhdessä. Toisaalta tutkimuksessa oli eri lailla muotoiltuja kysymyksiä kiinnostuksesta sijoittami-

seen ja niiden osalta tulos oli samanlainen. Esimerkiksi kysymykset 7 ja 17 (liite 1) mittasivat opiskelijoiden kiinnostusta sijoittamiseen ja näin ollen samankaltaisten kysymysten esittäminen parantaa tutkimuksen mittarin konsistenssia.

Tutkimuksen reliabiliteetti oli mielestäni hyvä, sillä tutkimustulokset eivät ole sattumanvaraisia ja mittaustulokset ovat toistettavissa. Mikäli Metropolia Ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoille tehtäisiin samankaltainen tutkimus, tulokset olisivat varmasti melko samat.

7.4 Jatkotutkimusehdotukset

Samankaltaisen tutkimuksen voisi toteuttaa suuremmalle kohdejoukolle. Tekemässäni tutkimuksessa kohdejoukko oli melko suppea. Olisi mielenkiintoista saada tietää miten tutkimustulokset muuttuvat, mikäli mukaan otettaisiin useampi koulutusala Metropolia Ammattikorkeakoulusta. Vastaajia saataisiin varmasti enemmän ja tutkimustulokset olisivat yleistettävämpiä.

Toinen mahdollinen jatkotutkimus voisi keskittyä enemmän nuorten sijoittamiskäyttäytymiseen. Sijoitustuotteiden tarjoajat saisivat tästä spesifimpää tietoa nuorten sijoittamiskäyttäytymisestä, jolloin uusien nuorille suunnattujen sijoitustuotteiden kehittäminen voisi olla helpompaa. Tämä jatkotutkimusehdotus tuli mieleeni lomakyselyssä (liite 1) esittämästäni kysymyksestä numero 12 ”millä perusteella valitsit sijoituskohteesi?”. Vastaukset olivat erittäin mielenkiintoisia nuorten sijoituskäyttäytymistä ajatellen, mutta kysymys ei ollut olennainen tutkimukseni kannalta. Tämän vuoksi kysymys numero 12 jätettiin kokonaan pois tutkimuksesta.

Lähteet

- Alexandria Pankkiiriliike 2016. Miksi Makuuttaa rahoja talletustileillä? Suomalaisten 80 miljardin pankkitalletukset ovat surkea sijoitus. [Http://www.alexandria.fi/miksi-makuuttaa-rahoja-talletustileilla-suomalaisten-80-miljardin-pankkitalletukset-ovat-surkea](http://www.alexandria.fi/miksi-makuuttaa-rahoja-talletustileilla-suomalaisten-80-miljardin-pankkitalletukset-ovat-surkea). Luettu 19.3.2017.
- Anderson, Nicholas & Tuhkanen, Jorma 2004. Järkevän sijoittamisen perusteet. 2. painos. Edita, Helsinki.
- ASP-tili ja faktaa asuntosäästämisestä. [Http://asptili.fi](http://asptili.fi). Luettu 6.3.2017.
- Bisnode. Luottoluokitukset. AAA rating-malli ja –perusteet. [Https://www.bisnode.com/suomi/juuri-nyt/yleista-tietoa/aaa-rating-malli-ja-luokat/](https://www.bisnode.com/suomi/juuri-nyt/yleista-tietoa/aaa-rating-malli-ja-luokat/). Luettu 7.3.2017.
- Danske Bank. Etutili. [Https://www.danskebank.fi/fi-fi/Henkiloasiakkaat/Saasta-ja-sijoita/tilisaastaminen/Pages/Danske-Etutili.aspx](https://www.danskebank.fi/fi-fi/Henkiloasiakkaat/Saasta-ja-sijoita/tilisaastaminen/Pages/Danske-Etutili.aspx). Luettu 21.3.2017.
- Euroopan Keskuspankki. Mitä inflaatio on? [Https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/hicp/html/index.fi.html](https://www.ecb.europa.eu/ecb/educational/hicp/html/index.fi.html). Luettu 6.3.2017.
- Evli. Sijoitustuotteet. [Https://www.evli.com/fi/tuotteet.html](https://www.evli.com/fi/tuotteet.html). Luettu 21.3.2017.
- FIM 2017. FIM rahastot. [Https://www.fim.com/fi/sijoittaminen/fim-rahastot/](https://www.fim.com/fi/sijoittaminen/fim-rahastot/). Luettu 21.3.2017.
- Finanssivalvonta 2015. ASP-tili. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Talletukset/ASP-tili/Pages/Default.aspx](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Finanssiasiakas/Tuotteita/Talletukset/ASP-tili/Pages/Default.aspx). Luettu 6.3.2017.
- Heikkilä, Tarja 2014. Kvantitatiivinen tutkimus. [Http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUT-KIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf](http://www.tilastollinentutkimus.fi/1.TUT-KIMUSTUKI/KvantitatiivinenTutkimus.pdf). Luettu 8.2.2017.
- Heino, Teemu. Pankin asiakkaana säästäminen ja sijoittaminen. [Https://peda.net/p/teemu.heino%40edupori.fi/pedanet-koulutukset/esimerkit/2sjs](https://peda.net/p/teemu.heino%40edupori.fi/pedanet-koulutukset/esimerkit/2sjs). Luettu 15.2.2017.
- Hiltunen Leena, 2009. Validiteetti ja reliabiliteetti. [Http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf](http://www.mit.jyu.fi/ope/kurssit/Graduryhma/PDFt/validius_ja_reliabiliteetti.pdf). Luettu 10.4.2017.
- Kallunki, Juha-Pekka & Martikainen, Minna & Niemelä, Jaakko 2011. Ammattimainen sijoittaminen. Seitsemäs painos. Talentum, Helsinki.
- Koivula, Ulla-Maija & Suihko, Kristiina & Tyrväinen, Jari 2002. Mission: Possible. Opas opinnäytteen tekijälle. Uudistettu painos. Pirkanmaan Ammattikorkeakoulu, Tampere.
- Kokko, Teemu 2016. Rohkeutta peliin, nuori sijoittaja! Sijoitustalous. [Https://www.sijoitustalous.fi/artikkelit/rohkeutta-peliin-nuori-sijoittaja/](https://www.sijoitustalous.fi/artikkelit/rohkeutta-peliin-nuori-sijoittaja/). Luettu 18.2.2016.
- KvantiMOTV 2010. Kyselylomakkeen laatiminen. [Http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html](http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html). Luettu 7.2.2017.

Mamia, Tero 2005. SPSS-alkeisopas. [Http://groups.jyu.fi/sporticus/lahteet/LAHDE24_spss.pdf](http://groups.jyu.fi/sporticus/lahteet/LAHDE24_spss.pdf). Luettu 4.4.2017.

Nikkinen, Jussi & Rothovius, Timo & Sahlström, Petri 2002. Arvopaperisijoittaminen. WSOY, Helsinki.

Niskanen, Jyrki & Niskanen, Mervi 2013. Yritysrahoitus. Uudistettu painos. Edita, Porvoo.

Nordnet. Rahastosijoittaminen. [Https://www.nordnet.fi/palvelut-ja-tuotteet/sijoitukset/rahastot.html](https://www.nordnet.fi/palvelut-ja-tuotteet/sijoitukset/rahastot.html). Luettu 21.3.2017.

Norvestia 2016. Sijoitusbarometri. [Https://www.norvestia.fi/sijoittajat/sijoitusbarometri](https://www.norvestia.fi/sijoittajat/sijoitusbarometri). Luettu 15.2.2016.

Puttonen, Vesa & Repo, Eljas 2011. Miten sijoitan rahastoihin. Uudistettu painos. WSOY, Helsinki.

Pörssisäätiö 2011. Kotitalouksien säästötutkimus. [Http://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2012/05/Kotitalouksien_saastamistutkimus_2011.pdf](http://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2012/05/Kotitalouksien_saastamistutkimus_2011.pdf). Luettu 5.3.2017.

Ranta, Anu 2010. Keneltä ostan sijoitustuotteeni? Finanssivalvonta. [Http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Tiedotteet/Esitelmat/messuesitelmat/Documents/Kenelta_ostan_sijoitustuotteeni_Anu_Ranta.pdf](http://www.finanssivalvonta.fi/fi/Tiedotteet/Esitelmat/messuesitelmat/Documents/Kenelta_ostan_sijoitustuotteeni_Anu_Ranta.pdf). Luettu 8.2.2017.

Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto, Tampere. [Http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3_3.html](http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_3_3.html). Luettu 7.2.2016.

S-pankki. Rahastot. [Https://www.s-pankki.fi/fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/rahastot/](https://www.s-pankki.fi/fi/saastaminen-ja-sijoittaminen/rahastot/). Luettu 21.3.2017.

Suomen Pankki 2008. Rahoitusmarkkinat. Rahatalouden perusasioita II. [Http://www.euro.fi/uploads/misc-files/studia_monetaria_pylkkönen_syksy_2008.pdf](http://www.euro.fi/uploads/misc-files/studia_monetaria_pylkkönen_syksy_2008.pdf). Luettu 5.3.2017.

Talousmentor 2017. Rahoitusmarkkinoiden tehtävät. [Https://talousmentor.com/2017/02/08/rahoitusmarkkinoiden-tehtavat/](https://talousmentor.com/2017/02/08/rahoitusmarkkinoiden-tehtavat/). Luettu 5.3.2017.

Tilastokeskus 2016. Työvoimatutkimus. [Http://www.tilastokeskus.fi/til/tyti/2016/01/tyti_2016_01_2016-02-23_tie_001_fi.html](http://www.tilastokeskus.fi/til/tyti/2016/01/tyti_2016_01_2016-02-23_tie_001_fi.html) luettu 18.2.2017

Unitedbankers. 5 vinkkiä sijoittajalle. [Http://unitedbankers.fi/tietoa-sijoittamisesta/sijoittamisen-perusteet/](http://unitedbankers.fi/tietoa-sijoittamisesta/sijoittamisen-perusteet/). Luettu 18.2.2017.

Vilpas, Pertti. Kvantitatiivinen tutkimus. [Https://users.metropolia.fi/~pervil/kvantsu/Moniste.pdf](https://users.metropolia.fi/~pervil/kvantsu/Moniste.pdf). Luettu 26.3.2017.

Lomakehaastattelu Metropolia Ammattikorkeakoulun opiskelijoille

Taustakysymykset

1. Vastaajan ikä
 - 1) 18-20
 - 2) 21-23
 - 3) 24-26
 - 4) 27-30

2. Sukupuoli
 - 1) Mies
 - 2) Nainen

3. Mikä on suuntautumisvalintasi?
 - 1) Laskenta ja rahoitus
 - 2) Esimiestyö
 - 3) Markkinointi
 - 4) En osaa sanoa vielä

4. Työskenteletkö opintojesi ohella?
 - 1) Kyllä
 - 2) En

5. Kuinka paljon suurin piirtein sinulle jää käyttörahaa kuukaudessa?
 - 1) Alle 500 euroa
 - 2) 500-1000 euroa
 - 3) Yli 1000 euroa

Tietämys/kiinnostus sijoittamiseen

6. Miten paljon koet tietäväsi sijoittamisesta, verrattuna muihin oman ikäisiisi?
 - 1) Erittäin paljon
 - 2) Melko paljon
 - 3) Jonkin verran

- 4) Vähän
- 5) Melko vähän

7. Kuinka kiinnostunut olet sijoittamisesta asteikolla 1-5? 1= En lainkaan, 2= Vähän, 3= Jonkin verran, 4= Melko paljon, 5= Hyvin paljon

1 2 3 4 5

8. Sijoitatko tällä hetkellä? (Mikäli vastasit vaihtoehdon en, voit siirtyä suoraan sivulle 4)
- 1) Kyllä
 - 2) En

Kysymyksiä sijoittaville henkilöille

9. Mikäli vastasit, että sijoitat, mihin näistä sijoitat?
- 1) Osakkeet
 - 2) Rahastot
 - 3) ASP-tili
 - 4) Säästän rahaa tilille
 - 5) Muu?
 - 6) Mikäli vastasit muu, mihin?
10. Mistä olet saanut tietoa sijoittamisesta?
- 1) Vanhemmilta
 - 2) Koulusta
 - 3) Kavereilta
 - 4) Internetistä
 - 5) Kirjallisuudesta
 - 6) Mediasta
 - 7) Pankista
 - 8) Muu?
 - 9) Mikäli vastasit muu, mistä?

11. Mitä tavoittelet sijoittamisella?

- 1) Säästän rahaa sijoittamalla
- 2) Haluan rahoilleni tuottoa
- 3) Sijoitan, koska se on mielenkiintoista
- 4) Toivon rikastuvani sijoittamisen avulla
- 5) Jotakin muuta?
- 6) Mikäli vastasit jotakin muuta, mitä?

12. Millä perusteella valitsit sijoituskohteesi?

Kysymyksiä henkilöille, jotka eivät sijoita

13. Mikäli vastasit kysymykseen 8, että et sijoita, miksi et sijoita?

- 1) Minulla ei ole ylimääräistä rahaa
- 2) Minä en tiedä tarpeeksi sijoittamisesta
- 3) Minua ei kiinnosta sijoittaminen
- 4) En koe sitä ajankohtaiseksi tällä hetkellä
- 5) Jokin muu syy?
- 6) Mikäli vastasit jokin muu syy, mikä?

14. Mikä saisi sinut sijoittamaan tulevaisuudessa?

- 1) Olen kiinnostunut sijoittamaan tulevaisuudessa
- 2) Parempi taloudellinen tilanne
- 3) Kun olen saanut enemmän tietoa sijoittamisesta
- 4) En halua sijoittaa edes tulevaisuudessa
- 5) Jokin muu, mikä?

15. Haluaisitko, että sijoitustuotteita tarjoavat yritykset kannustaisivat sinua jollakin tapaa sijoittamaan?

- 1) Kyllä
- 2) En

16. Millä tapaa toivoisit sijoitustuotteita tarjoavien yritysten lähestyvän sinua?

17. Mitkä näistä sijoituskohteista ovat sinulle tuttuja?

- 1) Tilisäästäminen
- 2) Osakkeet
- 3) Rahastot
- 4) Asuntosäästötili

Kysymyksiä kaikille vastaajille

18. Mikäli saisit ylimääräistä rahaa 3000 euroa, miten käyttäisit ne?

- 1) Ostaisin itselleni jotakin kivaa
- 2) Säästäisin rahat
- 3) Sijoittaisin rahat
- 4) Jotenkin muuten, miten?

19. Oletko valmis ottamaan riskiä? Mikä näistä vaihtoehtoista kuvaa sinua parhaiten?

- 1) Tavoittelen hyvää tuottoa suurella riskillä. Alkuperäisen pääomani merkittävä pieneneminen ei ole ongelma.
- 2) Olen valmis ottamaan riskin alkuperäisen pääoman osittaisesta pienenemisestä parempaa tuottoa tavoitellessani.
- 3) Tavoittelen parempaa tuottoa pienellä riskillä. Riski alkuperäisen pääomani pienenemisestä parempaa tuottoa tavoitellessani ei ole mahdoton ajatus.
- 4) En halua ottaa riskiä, joten tyydyn pieneen tuottoon. Hankittu pääomani ei saa pienentyä sijoitusten arvonalenemisen vuoksi

